

DRAUGYSTĖ

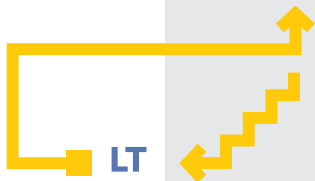
ATASKAITA
2013

LIETUVOS IR
LENKIJOS JAUNIMO
MAINŲ FONDAS

PL

LT

LIETUVOS IR LENKIJOS
JAUNIMO MAINŲ
FONDAS

f r n s e
Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

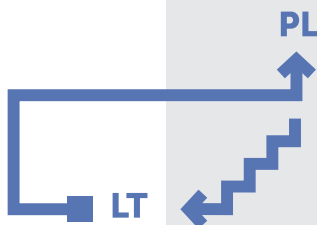
DRAUGYSTĖ

ATASKAITA
2013

LIETUVOS IR
LENKIJOS JAUNIMO
MAINŲ FONDAS

LIETUVOS IR LENKIJOS
JAUNIMO MAINŲ
FONDAS

f r n s e
Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Redaktorė: Ewelina Mitoń

Tekstai: Agata Nowacka,
Aurelija Kazlauskienė

Korektūra: Katarzyna Izdebska

Grafinis apipavidalinimas:

 RZECZYOBRAZKOWE.PL

Spaustuvė: Agencja Wydawnicza ARG

Tiražas: 700 egz.

ISBN: 978-83-64032-23-3

Leidėjas Švietimo plėtros sistemos
fondas

Mokotowska g. 43

00-551 Varšuva

tel. 22 46 31 000

kontakt@frse.org.pl

www.frse.org.pl

www.plf.org.pl

© Švietimo plėtros sistemos fondas
(Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji),
Varšuva 2013

Publikaciją parengė Lietuvos ir Lenkijos
jaunimo mainų fondas, finansiškai
parėmė Lenkijos Respublikos švietimo
ministerija. Leidinys atskleidžia tikrai jo
autorių nuomonę.

NEMOKAMAS LEIDINYS

NACIONALINĖS VALDYMO INSTITUCIJOS

Fondo veiklos koordinavimu ir sklaida Lenkijos ir Lietuvos valstybėse rūpinasi Nacionalinės valdymo institucijos: Švietimo sistemos plėtros fondas Varšuvoje, Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Vilniuje. Pagrindinė Nacionalinės valdymo institucijos užduotis yra projektų finansavimas ir finansuojamų projektų administravimas bei kitų Fondo veiklų vykdymas.

Švietimo sistemos plėtros fondas Lietuvos ir Lenkijos jaunimo mainų fondas
Mokotowska g. 43, 00-551 Warszawa

Tel.: + 48 22 4631 000

+ 48 22 4631 419

Faks: + 48 22 4631 025

+ 48 22 4631 026

e-mail: plf@frse.org.pl

<http://www.plf.org.pl>

Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
Lietuvos ir Lenkijos jaunimo mainų fondas

Sodų g. 15, LT-01313 Vilnius

Tel.: +370 5 249 7002

Faksas: +370 5 249 6354

El.p.: plf@frse.org.pl

<http://info@jrd.lt>

<http://www.jrd.lt>

TURINYS

- 4** ĮVADAS
- 6** PROJEKTAI
- 37** NACIONALINIŲ VALDYMO INSTITUCIJŲ VYKDYTOS VEIKLOS
- 40** STATISTINIAI DUOMENYS

ĮVADAS

LIETUVOS IR LENKIJOS JAUNIMO INICIATYVAS REMIAME NUO 2007 METŲ

Lietuvos ir Lenkijos jaunimo mainų fondas jau septynerius metus remia draugiškus lietuvių ir lenkų santykius skatinančias švietėjiškas iniciatyvas. Fondo finansuojamų projektų tematika yra labai įvairi. Visi projektai yra grindžiami pagarba vieni kitiems, pakantumu kultūriniam savitumui, jiems būdingas neformalusis ugdymas, jaunų žmonių verslumo, aktyvumo ir kūrybiškumo skatinimas. Per šį veiklos laikotarpį finansavimome 231 projektą, kuriuose dalyvavo daugiau negu 6000 asmenų. Už šių skaičių slypi tikros istorijos, naujos pažintys ir pomėgiai.

2013 m. savo veikloje ypatingą dėmesį skyrėme tarpkultūrinio ir tarptautinio dialogo skatinimui, mažiau galimybių turinčio jaunimo įtraukimui, bendrų demokratinų pokyčių

ir narystės Europos Sąjungoje dešimtmečio paminėjimui, taip pat verslumo bei inovacijų taikymui sprendžiant jaunimo problemas.

Kiekvienas iš 29 finansavimą 2013 m. gavusių projektų jauniems žmonėms suteikė galimybę geriau pažinti mūsų kaimynų lietuvių kultūrą, paskatino domėjimąsi bendra, nepaprastai įdomia mūsų tautų istorija. Didelė dalis projektų dalyvių atrado naujų pomėgių, įgijo pasitikėjimo bendraujant su bendraamžiais, taip pat patobulino kalbinius įgūdžius.

Toliau tekste pateikiama informacija apie atitinkamus projektus ir nacionalinių valdymo institucijų veiksmus. Tikiuosi, kad ši ataskaita skatins gerbti vieni kitus ir rodyti mūsų tautų grožį.

Tomasz Bratek

Švietimo sistemos plėtros fondo generalinio direktoriaus pavaduotojas,

Lietuvos ir Lenkijos jaunimo mainų fondo Komiteto narys

LIETUVOS IR LENKIJOS JAUNIMO MAINŲ FONDAS

ISTORIJA

Lietuvos ir Lenkijos jaunimo mainų fondas Lietuvoje ir Lenkijoje nuo 2007 metų remia ir organizuoja įvairias veiklas. Fondas savo veikloje vadovaujasi 2007 m. birželio 1 d. Lietuvos Respublikos ir Lenkijos Respublikos tarpvyriausybiniu susitarimu, suteikiančiu Lietuvos ir Lenkijos jaunimo bendradarbiavimui ypatingą reikšmę. Fondo garbės globėjais yra abiejų valstybių premjerai. Fondo tikslai: remti ir finansuoti abiejų valstybių jaunimo iniciatyvas, sudaryti sąlygas skatinančias Lietuvos ir Lenkijos tautų bendradarbiavimą. Fondo uždavinys yra plėtoti draugiškus santykius tarp

mūsų tautų ir įkvėpti jaunas žmones bei su jaunimu dirbančius asmenis vykdyti abiejų tautų suartėjimą skatinančias veiklas.

PROJEKTAI

Fondas kiekvienų metų pradžioje skelbia konkursą projektų, susijusių su tarpkultūriniu ugdymu ir lygiateise partneryste ir skatinančių jaunimą aktyviai dalyvauti juos įgyvendinant. Gaunamų paraiškų skaičius nuolat didėja. Kasmet finansuojame apie 30 projektų. Dalyvavimas Fondo remiamose iniciatyvose daugeliui jaunų žmonių leidžia įgyti nepakartojamos patirties bendraujant tarptautinėje aplinkoje.

Projektai įgyvendinami naudojant neformalaus ugdymo metodus ir suteikia galimybę įgyti praktinių įgūdžių bei socialinių kompetencijų.

Konkursą skelbia nacionalinės valdymo institucijos (Švietimo sistemos plėtros fondas Lenkijoje ir Jaunimo reikalų departamentas Lietuvoje) kartą per metus bendrai nustatytu laiku. Lietuvos ir Lenkijos jaunimo mainų fondo Komitetas, atsižvelgdamas į ugdumuosis, kultūrinius ir socialinius Lietuvos ir Lenkijos bendradarbiavimo poreikius, kiekvienais metais numato prioritetus, kurie nulemia projektų pobūdį ir tematiką.

PARTNERIAI

Projektų dalyviais gali būti jauni žmonės nuo 13 iki 30 metų amžiaus, dalyvaujantys jaunimo organizacijų/ institucijų veikloje arba dirbantys su jaunimu. Siekiant įgyvendinti projektą, būtina užmegzti bendradarbiavimą su organizacija partnere, kartu su ja suplanuoti ir įgyvendinti projekto veiklas. Projektų finansavimo gali siekti kiekviena tiesiogiai su jaunimu dirbanti ir juridinio asmens statusą turinti ne pelno organizacija.

PROJEKTAI

MANO MIESTAS – MANO PASAULIS

- **ORGANIZACIJOS PAVADINIMAS:** LIETUVOS JAUNIMO CENTRAS
- **ORGANIZACIJOS PARTNERĖ:** EUROPOS SUSITIKIMO CENTRAS – NAUJOJO TVENKINIO FONDAS
- **BENDRŲ VEIKLŲ LAIKAS IR VIETA:** 2013.08.19-25, VILNIUS (LIETUVA)

„Miestiečių problemos Lietuvoje ir Lenkijoje – daugiau panašumų nei skirtumų“ – būtent tokią išvadą padarė 2013 m. vasaros pabaigoje vykusio, Lietuvos ir Lenkijos jaunimo mainų fondo remiamo, projekto „Mano miestas – mano pasaulis“ dalyviams. Dvylika jaunuolių iš kaimyninių šalių savaitę gilinosi į miestų ir miestelių problemas ir iššūkius su kuriais susiduria savivalda. Kurdami savo miestą kompiuterinio žaidimo „SimCity 3000“ pagalba jaunimas ieškojo atsakymų kaip miestų augimą lemia miesto planavimas, infrastruktūros bei kultūros plėtra, mokesčių sistemos pokyčiai bei verslo sąlygų gerinimas.

Žaidimas projekte tapo priemone kalbėti apie opias problemas ir iššūkius. Jaunuoliai suprato, kad turint ribotą kiekį pinigų negali patenkinti visų miestiečių poreikių, todėl siekiant gerovės svarbu kompleksiskai žiūrėti ir į kitus sektorius. Tapę miestų valdytojais projekto dalyviai ėmėsi spręsti kokius žingsnius privaloma atlikti, kad miestas klestėtų.

Iš Lietuvos ir Lenkijos susirinkęs jaunimas taip pat apsilankė Vilniaus miesto savivaldybėje, Vilniaus senamiestyje ieškojo abiem šalims svarbių istorinių žymių, diskutavo ir mokėsi kartu. Projektas tapo puikia galimybe neformaliai mokantis įgyti praktinių žinių apie miestų plėtrą, ekonomiką, mokesčių sistemos funkcionavimą, ekonomiką, energetiką, transportą ir kitus svarbius sektorius. Virtualiai kuriant miestus buvo diskutuojama, aptariamos pagrindinės darnios plėtros problemos mūsų ir kitose šalyse, siūlomi sprendimo variantai, o galiausiai jie realiai taikomi žaidime.

Projekto rezultatas – ne tik įgytos žinios, tačiau ir užmegsti bendradarbiavimo ryšiai tarp organizacijų, pažinti kaimyninių valstybių kultūriniai skirtumai, atrasti panašumai, sudarytos sąlygos pažintims tęstis. Ne mažiau svarbu, jog išsklaidyti stereotipai bei suvokta koks nelengvas yra miestų valdymo darbas. Tikėtina, kad projektas leido jaunuoliams suvokti kodėl vieni ar kiti miesto tarybų sprendimai yra priimami, kodėl valdžia imasi tam tikrų, ne visuomet miestiečių palankiai sutinkamų, reformų.

JAUNIMO AKTYVUMAS ŽINIASKLAIDOJE

- **ORGANIZACIJOS PAVADINIMAS:** EUROPEJSKI DOM SPOTKAŃ – FUNDACJA NOWY STAW
- **ORGANIZACIJOS PARTNERĖ:** KLAIPĖDOS JAUNIMO ORGANIZACIJŲ ASOCIACIJA „APSKRITASIS STALAS“
- **BENDRŲ VEIKLŲ LAIKAS IR VIETA:** 03.10.2013 – 09.10.2013, NASUTÓW (LENKIJA)

Lietuvos ir Lenkijos jaunimo mainus „Jaunimo aktyvumas žiniasklaidoje“ surengė organizacija „Europejski Dom Spotkań - Fundacja Nowy Staw“ (Europos susitikimų namai – Fondas „Naujasis tvenkinys“) kartu su Klaipėdos jaunimo organizacijų asociacija „Apskritasis stalas“, siekiant skatinti Lietuvos ir Lenkijos dialogą bei jaunimo aktyvią poziciją.

Projekto veiklose dalyvavo trylika jaunų žmonių iš Lietuvos ir Lenkijos. Pagrindinis projekto tikslas – užmegzti ryšius tarp dviems skirtingoms tautinėms grupėms priklausančių jaunuolių ir suteikti jiems galimybę mokytis vieni iš kitų kaip kovoti su stereotipais ir naudoti naujoviškus komunikacijos būdus žiniasklaidoje, siekiant mažinti neigiamą nusistatymą. Įgyvendindami mainų programą dalyviai gavo žinių apie dviejų šalių žiniasklaidos priemonių veiklą. Jaunuoliai dirbo tarptautinė-

se grupėse rengiant specialią televizijos laidą apie savo šalių jaunimo gyvenimą, paplitusius stereotipus ir tarpkultūrinį dialogą. Be to, jie gavo techninių žinių apie vaizdo medžiagos kūrimą, įgijo praktinių įgūdžių šioje srityje. Dalyviai taip pat susipažino su reportažų, interviu, apybraižų ir kitos žurnalistinės medžiagos rengimo subtilybėmis, patys sukūrė įdomų baigiamąjį produktą, kurį pristatė projekto pabaigoje. Jauni žmonės bendromis jėgomis sukūrė televizijos laidą „Youth media activation“, kuri yra prieinama internete.

Dalyviai pastebėjo, kad dirbant su garso ir vaizdo įranga įgyti įgūdžiai iš tikrųjų leidžia daryti įtaką sprendžiant svarbius klausimus ir suteikia galimybę greitai apie tai pranešti savo bendraamžiams. Užsiėmimų metu vyrovusi draugiška aplinka skatino jaunų žmonių kūrybiškumą.

PRISIMENANT TUOS MARGASPALVIUS LAUKUS...

- **ORGANIZACIJOS PAVADINIMAS:** ZESPÓŁ SZKÓŁ PUBLICZNYCH W ROZDRAŻEWIE
- **ORGANIZACIJOS PARTNERĖ:** TRAKŲ R. LENTVARIO HENRIKO SENKEVIČIAUS VIDURINĖ MOKYKLA
- **BENDRŲ VEIKLŲ LAIKAS IR VIETA:** 25.05.2013 – 01.06.2013, JOVARIŠKĖS (LIETUVA)

Adomo Mickevičiaus lietuviškiems pėdsakams skirtas projektas įgyvendintas 2013 m. gegužės 25 – birželio 1 d. Jo tikslas – supažindinti dalyvius su poeto kūryba bei Lietuvos ir Lenkijos istoriją vienijančiais elementais. Projekto metu didelis dėmesys skirtas kūrybiškumo ir kūrybinio mąstymo aplinkai sukurti.

Projekto veiklos vykdytos Javariškėse, Lietuvoje. Jo dalyviai lankė šios vietovės apylinkes, darė nuotraukas, rengė medžiagą ir projektavo lankstinukus. Projekto įgyvendinimo pradžioje dalyviai susipažino su A. Mickevičiaus biografija, pagrindinį dėmesį skirdami jo gyvenimo Vilniuje ir Kaune laikotarpiams. Taip pat skaitė poeto kūrinius, susijusius su jo gyvenimu Lietuvoje, tokius kaip „Baladės ir romansai“. Jaunimas dalyvavo išvykose, kurių metu naudojosi žemėlapiu ir planais. Be to, projekto dalyviai dalyvavo žinių apie Lietuvą ir A. Mickevičių konkurse. Fotografavo istorinius paminklus, miestiečius ir gamtą. Lankydami Vilniuje, aplankė A. Mickevičiaus muziejų, pagal žemėlapią turėjo rasti Vilniaus universitetą, Bazilijonų vienuolyną ir Konrado celę, namus, kuriuose poetas gyveno.

Kaune jaunuoliai ieškojo mokyklos, kurioje A. Mickevičius mokėsi, namo, kuriame gyveno Karolina Kowalska, Perkūno namo ir A. Mickevičiaus slėnio, taip pat Vytauto Didžiojo pilies. Nuotraukas ir filmuotą medžiagą jauni žmonės parengė pasitelkę profesionalias grafikos programas. Be to, jie turėjo retą galimybę susipažinti su kaimo sodybos veiklos principais. Projekto apibendrinimui skirtu susitikimu metu tėvai labai teigiamai įvertino jo veiklas, ypač patiko pasiūlymas kiekvieną dieną mokyklos internetiniame puslapyje skelbti iš Lietuvos gaunamą informaciją. Visi labai palankiai priėmė siūlymą tęsti tokius projektus, kuriuose dalyvauja vaikai.

Didžiausia projekto sėkmė laikytinos užsimezgsius pažintys, apie ką liudija aktyvus grupės narių bendravimas socialiniuose tinkluose ir nuolatinis ryšys, kurį jaunuoliai palaiko tarpusavyje ir su projekto vadovais. Jauni žmonės jau planuoja kitus susitikimus, taip pat rengiasi supažinti savo šeimų narius. Be to, projekto sėkmė laikytina ir tai, kad dalyviai su pasididžiavimu pristato darbo rezultatus, jaučia savo vertę bei bendraamžių žavėjimąsi jais.

AMATŲ MUGĖ

- **ORGANIZACIJOS PAVADINIMAS:** KAZLŲ RŪDOS SAVIVALDYBĖS PLUTIŠKIŲ VIDURINĖ MOKYKLA
- **ORGANIZACIJOS PARTNERĖ:** FROMBORKO MOKYKLŲ KOLEKTYVAS
- **BENDRŲ VEIKLŲ LAIKAS IR VIETA:** 2013.09.23-27, SELEMOS K., KAZLŲ RŪDOS SAV. (LIETUVA)

Projekto tikslas yra per praktinę technologinę veiklą padėti jauniems dviejų valstybių žmonėms pažinti save, išmokti amato, kurti savo karjeros planus. Per 5 projekto dienas jauni žmonės domėjosi tradiciniais abiejų valstybių amatais, kūrybinėse technologinėse dirbtuvėse, vadovaujami profesionalių amato (audimo, batikos, origami, pynimo iš vytelių, vėlimo iš vilnos) meistrų išmėgino save darbinėje veikloje, kūrė pirmuosius savo dirbinius, kuriuos pristatė mugėje. Į mugę buvo pakviestos ir kitos Kazlų Rūdos savivaldybės ugdymo įstaigos: Atanavo pagrindinės mokyklos komanda pristatė keramikos amatą, Jankų pagrindinės mokyklos – karpinius, Kazlų Rūdos

Kazio Griniaus gimnazija – siuvimą, Kazlų Rūdos pagrindinė mokykla – drožybą, Kazlų Rūdos lopšelio- darželio „Pušelė“ darbuotojai – žaislų gamybą. Projekto dalyviai lankėsi įvairiose įmonėse, domėjosi tokio amato karjeros galimybėmis.

Dviejų valstybių jauniems, dar neturintiems karjeros planavimo patirties žmonėms atsivėrė galimybė pažinti save dar neatrastoje srityje, mokytis amato, ugdyti kūrybiškumą. **Taip priimtinais būdais buvo ugdomos karjeros planavimo, tolerancijos, pilietiškumo, demokratiškumo kompetencijos.**

ZDZIECHOVSKIŲ GIMINĖS PĖDSAKAIS LIETUVOJE IR LENKIJOJE

- ▶ **ORGANIZACIJOS PAVAIDINIMAS:** GMINNA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W DĄBROWIE
- ▶ **ORGANIZACIJOS PARTNERĖ:** VILNIAUS RAJONO SUDERVĖS MARIANO ZDZIECHOVSKIO PAGRINDINĖ MOKYKLA
- ▶ **BENDRŲ VEIKLŲ LAIKAS IR VIETA:** 01.07.2013 – 07.07.2013, GMINA DĄBROWA (LENKIJA)

Donbrovos savivaldybės Slaboševko dvare dvidešimt jaunuolių iš Lietuvos ir Lenkijos įgyvendino projektą „Zdziechovskių giminės pėdsakais Lietuvoje ir Lenkijoje“. Jo tikslas – sudaryti galimybę projekto dalyviams geriau pažinti abiejų šalių kultūrą, atskleisti kultūrinius panašumus ir skirtumus bei kasdienio gyvenimo įpročius. Visų pirma šiuo projektu siekta geriau pažinti vieni kitus. Jauni žmonės turėjo galimybę susipažinti su brolių Zdziechovskių istorija bei jų gyvenimo ypatumais Slaboševko dvare praėjusio šimtmečio trečiajame ir ketvirtajame dešimtmėčiuose.

Jaunuoliai iš Lietuvos ir Lenkijos projektą įgyvendino per septynias dienas, 2013 m. liepos 1-7 d. Pirmą dieną buvo pristatyta vaizdinė medžiaga apie dviejų brolių, Mariano ir Kazimiero Zdziechovskių istoriją. Dalyviai buvo suskirstyti grupėmis. Kiekviena jų rinko taškus, kurie buvo suskaičiuoti šeštą mainų projekto įgyvendinimo dieną. Jaunuolių veiksmų rezultatus vertino su projektu tiesiogiai nesusiję asmenys, dirbantys įvairiuose centruose, kuriuose lankėsi projekto dalyviai. Kitą mainų dieną vyko susitikimas „Arbatėlė pas Kaziuką“, kuriame dalyvavo projekto dalyvių pakviesti svečiai: brolių Zdziechovskių giminaičiai, Tekla Glinkowska, dirbusi pas Zdziechovskius kambarinė, Donbrovos savivaldybės meras Marcin Barczykowski, savivaldybės tarybos pirmininkė Emilia Żmudzińska, taip pat Slaboševko dvaro gyventojos Maria Szmańda ir Dorota Lucius. Susitikimo moderatoriais buvo jauni žmonės,

kurie iš anksto parengė svečiams klausimus ir papuošė salę jų atvykimo proga. Trečią dieną projekto dalyviai apsilankė Biskupino ir Venecijos vietovėse, rinko apie jas informaciją, reikalingą Lietuvos ir Lenkijos gidui parengti. Tuo pačiu metu buvo sukurta nuostabių eilėraščių. Per kitas dvi dienas vyko teatro meno užsiėmimai. Jaunimas parengė plakatus, taip pat pakvietimus Donbrovos savivaldybės gyventojams, kuriuos asmeniškai įteikė. Vis dėlto daugiausia laiko užėmė scenarijaus tobulinimas, scenografijos kūrimas ir repeticijos. Po pasirodymo įvyko renginys, kuriame dalyvavo į premjerą atvykę žiūrovai. Jaunimas taip pat dalyvavo meno dirbtuvėse, kurių metu buvo sukurti koliažai, vaizduojantys Slaboševko dvarą ir Sudervės mokyklą. Paskutinę projekto dieną jaunuoliai dalyvavo žaidime „Donbrovos apylinkės“. Projekto dalyviai turėjo surinkti informaciją apie Donbrovą, rasti žemėlapyje pažymėtas vietas, padaryti jų nuotraukas, sukurti trumpą eilėraščių apie projektą, pasiūlyti dešimt informacijos apie šį projektą sklaidos vietos bendruomenės nariams būdų. Įdomiausius projekto momentus jaunuoliai įamžino nuotraukose, parengė filmuotą medžiagą.

Dalyvavimas projekte jauniems žmonėms buvo itin svarbus dėl galimybės įgyti naujų žinių ir tobulinti bendravimo įgūdžius. Projekto veiklos turėjo didelę įtaką jų įgyvendinime dalyvavusiems jauniems žmonėms jų supratimas apie nuostabią istorinę paveldą ir abiejų šalių kultūrą ženkliai išsiplėtė.

LAIKYK KIBIRKŠTĮ MUMYSE

- **ORGANIZACIJOS PAVADINIMAS:** CENTRUM INICJATYW UNESCO
- **ORGANIZACIJOS PARTNERĖ:** VŠĮ NACIONALINĖS PLĖTROS INSTITUTAS
- **BENDRŲ VEIKLŲ LAIKAS IR VIETA:** 23.09.2013 – 30.09.2013, JANOWICE WIELKIE (LENKIJA)

„Laikykit kibirkštį mumyse!“ buvo Lietuvos ir Lenkijos mainų projektas, kuriame dalyvavo dvidešimt tarpkultūrinių ugdymu, Lietuvos ir Lenkijos istorija bei nacionalinėmis tradicijomis besidominčių jaunų žmonių. Projekto tikslas – riboti neigiamų stereotipų vyravimą santykiuose tarp partnerių tautų.

Projekto dalyviai pageidavo, kad informacija apie jo rezultatus pasiektų kaip galima didesnį žmonių skaičių, dėl to jauni lietuviai ir lenkai Didžiųjų Janovicų gyventojams surengė šventę, kurios metu buvo galima artimiau susipažinti su Lietuvos tradicijomis ir kultūra, t. y. paragauti lietuviškų patiekalų, sušokti tradicinį lietuvių liaudies šokį, išmokti keletą lietuviškų žodžių ir išsireiškimų. Tuo tarpu dalyviai iš Lietuvos turėjo galimybę susipažinti su projekto veiklose nedalyvavusių

siais lenkais. Po pasirengimo šventei darbų jie dalyvaudavo pasakų ir legendų vakaruose, į kuriuos atvykdavo ir Janovicų gyventojai. Tokių susitikimų metu lietuviai ir lenkai pasakodavo vieni kitiems tradicines lietuviškas ir lenkiškas pasakas bei legendas. Iš mūsų svečių lūpų išgirdome daug įvairių legendų.

Pasibaigus mainų projektui, jo veiklos vykdytos vietos bendruomenėse rengiant trumpas bendros Lietuvos ir Lenkijos istorijos pamokas. Projektas buvo grindžiamas „peer-to-peer“ ugdymo principais ir dalyvių kūrybingumu. Jo vykdymo metu naudoti interaktyvūs metodai leido dalyviams suprasti, kad mokymasis gali vykti įvairiomis formomis, kurių kūrėjais gali būti jie Patys.

GILIOS ŠAKNYS – TVIRTAS KAMIENAS

- **ORGANIZACIJOS PAVADINIMAS:** GENEROLO POVILO PLECHAVIČIAUS KADETŲ MOKYKLA
- **ORGANIZACIJOS PARTNERĖ:** MYSLIBORZ M. H. SENKEVIČIAUS GIMNAZIJA IR PUNSKO KOVO 11-OSIOS LICĖJUS
- **BENDRŲ VEIKLŲ LAIKAS IR VIETA:** 2013.06.24 – 07.01, KAUNAS (LIETUVA)

„Gilios šaknys-tvirtas kamienas“ – tokį šūkį puikiai suprasti galėjo trys dešimtys moksleivių iš Lietuvos ir Lenkijos. Generolo Povilo Plechavičiaus kadetų mokyklos, Mysliborz M. H. Senkevičiaus gimnazijos ir Punsco Kovo 11-osios licėjaus auklėtiniai praleido dešimt neįtikėtinų dienų Lietuvos ir Lenkijos jaunimo mainų fondo finansuotuose mainuose. Projektui baigiantis dalyviai sakė, jog visiškai nenori išsiskirstyti.

Tuo patikėti nėra sunku – mainuose buvo pasiūlyta didžiulė įvairovė veiklų, kuriose dalyviai galėjo ugdyti komandinio darbo, vadovavimo įgūdžius, išmokti leisti laiką su kitos šalies piliečiais ir susidraugauti vieni su kitais. Viso to daugiausia buvo siekiama ne per statiškas diskusijas ar šalių pristatymus (nors, žinoma, būta ir jų), tačiau daugiausiai interaktyviais metodais: mišrios dalyvių komandos užsiminėjo alpinizmu, dalyvavo orientacinėse varžybose, įveikė kliūčių ruožus, varžėsi taiklumu šaudant. Mainų metu buvo įvykdyti du žygiai, kurių metu iš viso įveiktas 71 kilometras, grožėtasi Lietuvos gamtovaizdžiu, miegota palapinėse. Artimi ekstremaliems išgyvenimams žmonės suartino ir paverė draugais.

Liepos 15-ą dieną dalyviai prisiminė įspūdingą bendrą Lietuvos-Lenkijos istoriją, kai taktinio judėjimo užsiėmimo metu inscenizavo pergalingą garsiojo Žalgirio mūšio planą. Moksleiviams tai buvo puiki proga neįprastu būdu suvokti, kiek daug bendro turi Lietuva ir Lenkija. Gilų įspūdį jiems paliko ir ekskursijos: aplankyti Trakai, Vilnius, Kernavė, Kaunas, Rumšiškės; taip pat surengtas susitikimas su Čiobiškio seniūnu ir bendruomene, kuriai buvo pristatyti vykstantys mainai.

Projektas buvo naudingas ne tik moksleiviams, bet ir jų mokykloms – kadangi planuotos veiklos puikiai pavyko, nutarta tęsti ir gilinti bendradarbiavimą ateityje. Tikimasi per jį toliau padėti moksleiviams patirti, jog visi mes turim skirtumų, bet yra daug panašumų, kurie mus suartina ir paverčia draugais. Galime pasidžiaugti, kad projekto pradžioje negatyviai nusiteikę lenkai pakeitė savo požiūrį ir nuostatas į lietuvių tautą, Lietuvos ir Lenkijos istoriją, istorinį paveldą, atrado bendrumus, pareiškė norą tęsti bendravimą ir bendradarbiavimą. Iš partnerių mūsų mokykla išmoko, kaip stipriai galima branginti ir saugoti savo tapatybę, puoselėti kultūrą, saugoti tradicijas, būti aktyviu piliečiu.

PL
11

HIGH – FIVE 2: SOCIAL MEDIA AND CRITICAL MIND

- **ORGANIZACIJOS PAVADINIMAS:** KAIŠIADORIŲ ALGIRDO BRAZAUSKO GIMNAZIJA
- **ORGANIZACIJOS PARTNERĖ:** OBORNIKI ŚLĄSKI LICĘJUS
- **BENDRŲ VEIKLŲ LAIKAS IR VIETA:** 2013.09.21-27, TRAKAI (LIETUVA)

Projekto „High – Five 2: Social Media and Critical Mind” tikslas – Lietuvos ir Lenkijos jauniems 15 - 18 metų žmonėms (po dešimt iš Kaišiadorių Algirdo Brazausko gimnazijos ir Oborniki Śląski licėjaus), kiekvieną dieną besinaudojantiems socialinėmis medijomis (socialiniais tinklais, interneto naujienų portalais, puslapiais, tinklaraščiais, „podcast’ais”, fototinklaraščiais, internetinėmis enciklopedijomis) susitikti ir paauginti šiuolaikinę žiniasklaidą – įvairių kūrybinių dirbtuvių metu įgyti žiniasklaidos kritinio vertinimo patirties. Jau prieš projektą dalyviai suvokė šiuolaikinės žiniasklaidos teikiamas galimybes, pastebėjo ir neigiamus dalykus – informacijos neobjektyvumą, šališkumą. Todėl su partneriais iš Lenkijos, nutarėme susitikti Trakuose ir diskutuoti žiniasklaidos manipuliacijų, Lietuvos ir Lenkijos santykių vaizdavimo žiniasklaidoje tema.

Projekto tema jaunimo mainų metu buvo nagrinėjama naudojant žaidimų pedagogikos metodus (mainų metu dalyvių įgyta patirtis padėjo keisti požiūrį į žiniasklaidą – tuo pačiu ir į Lietuvos ir Lenkijos santykius, pateikiamus žiniasklaidoje). Projektą sudarė trys etapai – pasirėngimo, jaunimo mainų ir

užbaigiamasis etapas. Pasirėngimo metu, jauni žmonės bendravo ir susipažino internetu, susirašinėdami jie planavo veiklas ir skirstėsi atsakomybėmis, kurias turės jaunimo mainų metu. Jaunimo mainų etape, grupės susitikus Trakų poilsiavietėje „Slėnis” jauni žmonės rodė vienas kito sukurtas pantomimas, kurias parėngė pasirėngimo etape – pantomimos atspindėjo kaimyninės šalies įvaizdį vietinėje žiniasklaidoje. Jauni žmonės turėjo žiniasklaidos praktikos, lankėsi LRT studijoje, bei parėngė dvi radijo laidos apie projektą, jo tikslus ir vykdomas veiklas, taip pat kūrė ir atnaujinio projekto Facebook paskyrą.

Projektas buvo pristatytas Kaišiadorių Algirdo Brazausko gimnazijoje, joje projekto grupė vedė dvi kūrybines dirbtuves su vietiniais mokiniais, kuriose žaidimų būdu visi bandė atpažinti manipuliacijas žiniasklaidoje. Buvo surengti ir tarpkultūriniai vakarai – jauni žmonės gamino pagal kaimyninėje šalyje populiarius blynų receptus, taip pat visa projekto grupė smagiai šoko liaudiškų šokių vakare. Nors oras nelepino, tačiau projekto dalyviai turėjo daug įspūdžių ir patirties, kurią parsivežė namo.

LIUBLINO UNIJA PO 444 METŲ KĄ ŠIANDIEN JI MUMS REIŠKIA?

- **ORGANIZACIJOS PAVADINIMAS:** FUNDACJA DOBRA WOLA (FONDAS „GERA VALIA“)
- **ORGANIZACIJOS PARTNERĖ:** NEVYRIAUSYBINĖ ORGANIZACIJA „KRANTAS“
- **BENDRŲ VEIKLŲ LAIKAS IR VIETA:** 08.07.2013 – 15.07.2013, NASUTÓW (LENKIJA)

„Liublino unija po 444 metų. Ką šiandien ji mums reiškia?“ yra Lietuvos ir Lenkijos jaunimo mainų projektas, kuris buvo įgyvendinamas Nasutove ir Liubline 2013 m. liepos 8-15 d. Jame dalyvavo dvidešimt 17-21 metų amžiaus dalyvių ir keturi nevyriausybinės organizacijos, t. y. „Geros valios“ fondo ir „Krantas“ lyderiai. Projekto tikslas – skatinti dalyvius keistis nuomonėmis apie istorinių faktų pateikimą šiuolaikinėse informavimo priemonėse, naudoti žiniasklaidos priemones bendraujant su visuomene, taip pat keistis patirtimi ir plėtoti bendradarbiavimą su projekte dalyvaujančiomis organizacijomis.

Projekto koncepcija grindžiama istoriniu faktu, t. y. Liublino unijos sudarymo 444 – osiomis metinėmis. Su šia unija bei Lietuvos ir Lenkijos santykių tematika buvo susijusios visos projektos veiklos, kurių metu vyko žurnalistikos, komiksų ir meno, filmų ir reklamos kūrimo, Oksfordo stiliaus debatų, miesto ir vietos žaidimų bei vadinamojo „flash-mob“ užsiėmimai. Jaunimas turėjo galimybę aplankyti Liubliną ir jo apylinkes, pagilinti žinias apie Lietuvos ir Lenkijos santykius. Vis dėlto svarbiausia tai, kad jauni žmonės užmezgė draugiškus ryšius, apie ką liudijo atsisveikinimo minutėmis iš jų akių riedėjusios ašaros. Projekto tikslai įgyvendinti rengiant įvairius užsiėmimus, kuriuose dalyvavo jaunimas. Parengiamieji

veiksmai buvo vykdomi vienu metu trejose vietose: Plungėje (Lietuvoje), kurioje gyvena projekte dalyvavę lietuviai, Ju-gove ir Krokuvoje, kur gyvena projekto dalyviai iš Lenkijos. Kiekviename iš šių miestų dalyviai rengėsi vykdyti bendras projekto veiklas. Parengiamųjų darbų metu projekto dalyviai turėjo susipažinti su pagrindinėmis istorinėmis žinomomis apie Lietuvos ir Lenkijos uniją, taip pat parengti nacionalinius vakarus, prisistatymus, atitinkamų užsiėmimų ir miesto žaidimų koncepcijas. Užsiėmimai istorijos ir žiniasklaidos temomis, nacionaliniai vakarai bei diskusijos skatino dalyvius apmąstyti klausimus, susijusius tiek su savo, tiek su šalies partnerės kultūra. Bendra veikla jauniems žmonėms suteikė galimybę pažinti vieni kitų mąstymo būdus ir atskleisti nacionalinius bei asmeninius jausmus.

Didžiausia projekto sėkmė laikytinas vieningos lietuvių – lenkų grupės susikūrimas, kurioje nė vienas narys nesijautė atstumtas ar blogesnis už kitus bendraamžius. Per visą projektą jo dalyviai labai aktyviai dalyvavo jo veiklose, tobulino darbo su jaunimu metodus – akivaizdu, kad dalyvavimas projekte jauniems žmonėms teikė didelį malonumą, tapo gera proga įgyti naujų, vertingų įgūdžių.

PL
14

JAUNI INFORMACIJOS SPECIALISTAI VARDAN ABIPUSIO SUSITARIMO

- ▶ **ORGANIZACIJOS PAVADINIMAS:** INSTYTUT INFORMACJI NAUKOWEJ I STUDIÓW BIBLIOLOGICZNYCH, UNIWERSYTET WARSZAWSKI
- ▶ **ORGANIZACJIOS PARTNERĖ:** VILNIAUS UNIVERSITETO KOMUNIKACIJOS FAKULTETAS
- ▶ **BENDRŲ VEIKLŲ LAIKAS IR VIETA:** 22.07.2013- 28.07.2013, JAROCIN (LENKIJA)

Projekto dalyviai Vilniaus ir Varšuvos universitetų studentai, dalyvaujantys mokslo būrelių veikloje. Įgyvendinant projektą vadovautasi nuostata, kad didžioji dalis vietos ir pasaulinių konfliktų, įskaitant etninius, kyla dėl teisingos, greitos ir visiems prieinamos informacijos stokos. Projekto tikslas apsikeitimas nuomonėmis apie galimybes plėtoti tarptautinį dialogą tarp Lietuvos ir Lenkijos. Toks dialogas panaudojant informacinei visuomenei prieinamas priemones sudarytų galimybę geriau pažinti abiejų šalių kultūrą, kovoti su stereotipais ir skatinti pozityvias nuostatas.

Rengdami užsiėmimus, diskusijas ir multimedijų pristatymus, skirtus aptarti ginčus tarp mūsų tautų keliančias problemas, projekto dalyviai turėjo galimybę išsamiai atskleisti jų genezę. Pokalbių metu buvo aptariamas lietuvių ir lenkų dalyvavimas žiniasklaidos diskusijose Lietuvos ir Lenkijos santykių klausimais. Projekto dalyviai diskutavo apie tai, kaip dažnai yra nagrinėjama paminėta tematika, kas dalyvauja diskusijose, kokie klausimai kelia didžiausias emocijas, kaip derėtų kovoti su konfliktus kurstančia neigiama informacija. Apsikeitimas

nuomonėmis padėjo jauniems žmonėms suprasti abiejų pusių argumentus, taip pat parengti bendrą racionalią poziciją. Kita vertus, projekto dalyviai turėjo progą pristatyti pasididžiavimą keliančius savo šalių kultūros aspektus. Projektas paskatino dviejų universitetų studentų organizacijas užmegzti bendradarbiavimą, kurį planuojama tęsti. Rengdamiesi projekto susitikimams jo dalyviai turėjo įdėti daug pastangų siekdami pažinti istorines šiuolaikinių konfliktų šaknis. Jie taip pat intensyviai ieškojo žinių apie šiuo metu vykdomus veiksmus, kuriais siekiama gerinti Lietuvos ir Lenkijos santykius. Parenigiamajame projekto etape jo dalyviai gilino žinias istorijos, kultūros ir medijų mokslo srityse.

Projekte dalyvavę studentai turėjo galimybę tobulinti diskusijų sudėtingomis temomis įgūdžius vadovaujantis pagarbos kitos šalies pozicijai ir argumentams principu. Pabrėžtina, kad projekto dalyviai šią užduotį atliko puikiai. Jaunimas mokėsi, kaip pasitelkiant šiuolaikines priemones rengtis diskusijoms, pristatyti jų rezultatus ir kurti interneto puslapius.

EUROPA VIETINIŲ MASTU: VILTYS IR BAIMĖS

- **ORGANIZACIJOS PAVADINIMAS:** KLUB EUROPEJSKI DOUZELAGE W ZESPOLE SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH NR 1 W CHOJNIE
- **ORGANIZACIJOS PARTNERĖ:** PRIENŲ „ŽIBURIO“ GIMNAZIJA
- **BENDRŲ VEIKLŲ LAIKAS IR VIETA:** 22.06.2013 – 27.06.2013, PIERNAI (LIETUVA)

„Europa vietinių mastu: viltys ir baimės“ yra Lietuvos ir Lenkijos jaunimo mainų projektas, kuris buvo įgyvendinamas Prienuose ir jo apylinkėse (Lietuva). Jo veiklose dalyvavo po 10 15-18 metų amžiaus lietuvių ir lenkų bei jų vadovai. Projekto tikslas – padėti jaunimui suvokti, jog jis iš tikrųjų gali daryti įtaką savo gyvenamosios vietos, šalies ir net visos Europos gyvenimui. Projekto dalyvių susitikimų metu diskutuota apie iššūkius, su kuriais gali susidurti Europos jaunimas per artimiausius metus ir kaip jie gali paveikti Prienuose ar Chojne gyvenančių jaunų žmonių gyvenimą.

Įgyvendinant šį projektą jo dalyviai surengė įvairius mokymus, Oksfordo stiliaus debatus, parengė klausimyną, atliko apklausą savo bendruomenėse ir kartu analizavo jos rezultatus, taip pat surengė dvi fotografijų parodas (vieną Prienuose, o kitą – Chojne), skirtas iššūkiams, su kuriais susiduria mažuosiuose miesteliuose gyvenantis jaunimas. Be to, jauni žmonės parengė vietos žiniasklaidos jaunimo tematikai skirtų straipsnių lyginamąją analizę. Projekto „Europa vietinių mastu: viltys ir baimės“ veiklos buvo susijusios su Europos Sąjungos švietimu ir pilietiniu ugdymu. Jų vykdymas turėjo paskatinti jaunimą aktyviau dalyvauti visuomeniniame gyvenime ir sprendimų

priėmimo. Įgyvendinant projektą aptartos Europos Sąjungos jaunų žmonių ateities ir jaunimo problemų atskleidimo vietos žiniasklaidoje temos. Be to, projekto dalyviai kartu su Prienų jaunimo klubo nariais dalyvavo miesto žaidime ir lietuviškų tautinių šokių kursuose.

Projekto dalyviai, aktyviai dalyvaudami visuose jo įgyvendinimo etapuose, susipažino su lietuvių ir lenkų kultūra bei papročiais, išplėtojo savo organizacinius įgūdžius, įgijo didesnę pasitikėjimą savimi, išmoko dirbti grupėje bei suvokė, ką reiškia būti atsakingam už priimamus sprendimus. Projekto metu jo dalyviai plėtojo viešojo kalbėjimo ir savo nuomonės pateikimo įgūdžius. Projekto „Europa vietinių mastu: viltys ir baimės“ įgyvendinimas buvo labai svarbus Europos klubui „Douzelage“. **Jis, kaip projektą koordinuojanti organizacija sustiprino savo organizacinę potencialą, visų pirma savo narių dalykinių kompetencijų srityje.** Klubui padėtis vietos bendruomenėje sutvirtėjo. Be to, jis tapo labiau žinomas, o jo įvaizdis geriau atpažįstamas. Vis dėlto didžiausia šios lietuvių ir lenkų partnerystės sėkmė laikytina projekte dalyvavusių jaunų žmonių integracija ir ilgalaikės draugystės užmezgimas.

DRAUGE – MES GALIM

- ▶ **ORGANIZACIJOS PAVADINIMAS:** ZARASŲ JAUNIMO CENTRAS
- ▶ **ORGANIZACIJOS PARTNERĖ:** ŠV. MAKSIMILIJANO KOLBE SUSITIKIMŲ IR SUSITAIKymo NAMAI
- ▶ **BENDRŲ VEIKLŲ LAIKAS IR VIETA:** 2013.08.20-25, ZARASAI (LIETUVA)

2013 metų rugpjūčio 20 – 25 dienomis Zarasuose vyko jaunimo mainų projektas „Drauge – mes galim!“, kurį finansavo Lietuvos ir Lenkijos jaunimo mainų fondas. Projekte dalyvavo 12 jaunuolių iš Lenkijos ir 12 iš Lietuvos. Finaline projekto dalimi tapo jaunuolių pasirodymas festivalyje „Mėnuo Juodargis“, kuriame jaunuoliai pristatė savarankiškai kurtą ir dėliotą programą. Jos metu dalyviai šoko tautinius šokius, dainavo savo kūrybos dainas bei parodė, jog tarp lietuvių ir lenkų nėra tautinių nesutarimų ir abi tautos gali draugiškai bendradarbiauti naudojantis kūrybos ir ekspresijos laisve.

Didžioji dauguma projekto dalyvių iš Lenkijos Lietuvoje lankėsi pirmą kartą. Paklausti, kas labiausiai patiko mūsų šalyje bei miestelyje, Paulina Walak, Artur Orski bei Krzysztof Igielski atsakė, jog palyginus su jų miestais, Zarasai yra labai maži, bet labai patrauklūs turistams, turintys įdomią istoriją. Viso projekto metu, vieninteliu sunkumu buvo kalbos barjeras, bet ilgainiui dalyviai apsirato ir puikiai bendravo anglų kalba, pažino vienas kitą, rado bendrų pomėgių ir puikiai bendradarbiavo įvairiose užduotyse, kurių tikslas buvo suartinti dalyvius, išmokyti elgtis įvairiose situacijose,

pažvelgti problemai į akis, diskutuoti bei spręsti iškilusias kliūtis. Projekto dalyvė iš Lenkijos Paulina pasakojo, jog tai buvo puiki galimybė jaunuoliams praplėsti savąjį akiratį, nes visi dalyviai iš Lenkijos buvo mažiau galimybių turintys paaugliai, kuriems trūksta pasitikėjimo savimi, bendravimo ir prisitaikymo socialinėje aplinkoje gebėjimų. Paaugliai išmoko būti drąsesniais nepažystamoje aplinkoje, konstruktyviai diskutuoti įvairiais klausimais, bendrauti su naujai sutiktais žmonėmis. Lenkų grupės lyderiai Artūras ir Kšyštofas mąsto apie šio projekto tęstinumą, ir kitais metais norėtų surengti jį Lenkijoje bei pasikviesti šio projekto organizatorius būti jų partneriais.

Projekto dėka, jo dalyviai suprato, jog tautybė nėra tokia svarbi, tol kol egzistuoja žmogiškumas. Visi mes esame lygus ir kadaise mūsų šalis siejo bendrą istoriją, kuri gyvuoja iki šiol, todėl apie blogus santykius kalbėti nevertėtų, juos reikėtų puoselėti ir gilinti bei pratinti ir kitus abiejų šalių gyventojus noriai dalyvauti šiame procese.

PL
18

FEEL THE MUSIC!

- **ORGANIZACIJOS PAVADINIMAS:** FUNDACJA POMOCY NIEWIDOMYM
- **ORGANIZACIJOS PARTNERĖ:** RYTŲ LIETUVOS KRAŠTO JAUNIMO CENTRAS „ARKA“
- **BENDRŲ VEIKLŲ LAIKAS IR VIETA:** 08.09.2013 – 15.09.2013, ZWARDOŃ (LENKIJA)

Jaunimo mainus „Feel the Music!“ Lenkijos teritorijoje surengė Pagalbos neregiam fondo savanoriai. Įgyvendinant projekto veiklas dalyvavo partneris iš Lietuvos, su kuriuo organizatorius yra bendradarbiavęs vykdant programos „Veiklus jaunimas“ projektus. Šių mainų tikslas – padidinti supratimą apie tai, kokį vaidmenį kiekvieno žmogaus gyvenime atlieka muzika.

Šių jaunimo mainų metu savanoriai iš Pagalbos neregiam fondo ir Lietuvos bei jų pakviesti mokytojai projekto dalyviams surengė užsiėmimus, kurių metu dalyviai turėjo galimybę tobulinti savo oratorinius gebėjimus bendraudami tarpusavyje bei lavinti derybų įgūdžius panaudojant vadinamąją Alexandro techniką, kuri padeda sąmoningai mažinti dėl streso kylančią įtampą. Užsiėmimų dalyviai išmoko kontroliuoti savo kūną ir protą. Muzikinių užsiėmimų metu jų dalyviai

mokėsi šalies partnerės dainų. Buvo surengtas koncertas, kurio klausėsi trys šimtai žiūrovų. Tai vertintina kaip projekto rezultatų pristatymas ir sklaida. Projekto dalyviai vietos bendruomenei įtaigiai atskleidė, kad dviejų šalių jaunimas gali bendradarbiauti ir pasiekti įspūdingų rezultatų šioje srityje. Neregio dalyvavimas projekte įtikino jaunas žmones, kad fizinės negalios sukurti barjerai neturi trukdyti įtraukti jų turinčius asmenis į visuomenės gyvenimą.

Didžiausia šio projekto edukacine vertybe laikytina tai, kad jo dalyviai suvokė tarpkultūrinio dialogo svarbą. Muzika tapo puikia priemone, padedančia įveikti dėl tautinių skirtumų atsirandančius barjerus. **Įgyvendindami projektą jo dalyviai suprato, kad būtina saugoti tautinį tapatumą, tuo pačiu išlaikant pakantų požiūrį į kultūros įvairovę.**

PRAKALBINKIME MOLĮ GIMTĄJĄ KALBA

- **ORGANIZACIJOS PAVADINIMAS:** KALVARIJOS GIMNAZIJA
- **ORGANIZACIJOS PARTNERĖ:** GENEROLO NIKODEMA SULIKA MOKYKLŲ TINKLAS
- **BENDRŲ VEIKLŲ LAIKAS IR VIETA:** 2013.10.21-27, KALVARIJA (LIETUVA)

Projektas „Prakalbinkime molį gimtąją kalbą“ buvo skirtas Lietuvos ir Lenkijos jaunimo bendravimui ir bendradarbiavimui neformalioje aplinkoje, siekiant pažinti ir atskleisti šio senovinio amato tautinį savitumą ir unikalumą, būdingą abiejų tautų tradicijoms ir šio amato puoselėtojams. Projektas buvo finansuotas Lietuvos ir Lenkijos jaunimo mainų fondo lėšomis.

Projekto tikslas – ugdyti abiejų šalių jaunimo tarpkultūrinės ir socialinės kompetencijas, sudarant sąlygas 15 - 17 metų jaunimui plėtoti draugiškus tarpusavio santykius, atskleidžiant šio tautinio paveldo istorinę reikšmę. 7 dienų kūrybinės stovyklos užsiėmimuose jaunimas turėjo galimybę įgyti praktinių žinių ir įgūdžių apie šį amatą, pažinti ir populiarinti per šimtmečius puoselėtas tradicijas, prisidedant prie abiejų tautų tautinio paveldo išsaugojimo. Galutinis projekto rezultatas – projekto dalyvių pagaminti, tautiniais motyvais dekoruoti keramikos dirbiniai, atspindintys kiekvienos tautos kultūrinį išskirtinumą. Projektas vyko nuo 2013 m. spalio 21-27 d. Kalvarijos gimnazijoje. Projektas bei jo rezultatai buvo pristatyti projekto uždarymo konferencijoje. Informaciniai pranešimai apie projektą, jo

veiklas ir tikslus buvo platinami Kalvarijos gimnazijos ir Lenkijos Respublikos Balstogės Dombrovo generolo Nikodemos Suliko mokyklų tinklo bendruomenėse, abiejų šalių informaciniuose internetiniuose portaluose.

Projektas bus vertinamas pagal užsibrėžtų tikslų įgyvendinimą bei pasiektus rezultatus. Projekto pradžioje, jaunimui bus paruoštas klausimynas, siekiant išsiaiškinti projekto dalyvių lūkesčius, kurie bus aptariami projekto pabaigoje. Pasibaigus projekto veikloms, su partneriais bus aptariamos projekto veiklų sėkmės ir iškilę sunkumai projekto įgyvendinimo metu, numatytos tolimesnio bendradarbiavimo galimybės. Jaunų žmonių įsitraukimas į projektą „Prakalbinkime molį gimtąją kalbą“ prisidėjo prie dalyvių žinių apie senovinio amato tradicijas gilinimo, jaunimas praplėtė savo socialines ir tarpkultūrinės kompetencijas. Projekto įgyvendinimo pabaigoje buvo paruoštas klausimynas projekto dalyviams bei vykdytojams, siekiant įvertinti projekto efektyvumą bei naudingumą. Sėkmingas projekto „Prakalbinkime molį gimtąją kalbą“ įgyvendinimas skatina ieškoti naujų tarpusavio bendravimo ir bendradarbiavimo palaikymo formų ir galimybių.

SU TRADICIJOMIS Į ATEITĮ

- **ORGANIZACIJOS PAVADINIMAS:** AKADEMIA PODMIOTOWEGO WSPIERANIA MŁODZIEŻY
- **ORGANIZACIJOS PARTNERĖ:** ŠALČININKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KULTŪROS CENTRAS
- **BENDRŲ VEIKLŲ LAIKAS IR VIETA:** 21.06.2013 – 28.06.2013, POGORZELICA (LENKIJA)

Projekte dalyvavo Tžebiežo resocializacijos centro globotiniai ir jų bendraamžiai iš meno grupės „ArtCrew“. Lietuvos jaunimo grupę sudarė Šalčininkų ansamblio „Smilė“ dalyviai. Mainų projekto metu buvo rengiamas spektaklis, leidžiantis dalyviams atskleisti ir pristatyti savo meninius gebėjimus. Projekto dalyvių parengtas spektaklis buvo skirtas vaikų ir tėvų santykių problemoms atskleisti. Jį pamatyti galėjo Policko rajono jaunimas. Be to, buvo parengtas spektaklio įrašas. Projekto metu taip pat vyko tarpkultūriniai užsiėmimai.

Dalyvavimas projekte jaunimui suteikė galimybę tobulėti, kitaip tariant leido atskleisti ir lavinti asmeninius įgūdžius bei meninius polinkius, suteikė galimybę ugdyti kūrybišką ir inovatyvų požiūrį. Be to, aktyviai dalyvaudami projekto veiklose, kuriomis siekta bendrų tikslų ir rezultatų, jauni žmonės turėjo galimybę atpažinti ir įvertinti savo gebėjimus. Galimy-

bė pristatyti savo pasiekimus profesionalioje scenoje gausiai dalyvaujant žiūrovams padidino jaunų žmonių savivertę, pasitikėjimą savo jėgomis bei paskatino tęsti aktyvią veiklą. Didelę reikšmę turėjo neformalaus ugdymo metodų naudojimas siekiant formuoti „minkštąsias“ kompetencijas, kaip antai, gebėjimą bendrauti grupėje, punktualumą ir sistemingumą. Projektas taip pat paskatino jaunimą mokytis užsienio kalbų.

Vietos bendruomenė, visų pirma žurnalistai, savivaldybės atstovai ir jaunimas labai teigiamai vertina Jaunimo subjektyvios paramos akademijos, kaip projekto vykdytojos įvaizdį.

Žiūrovus maloniai nustebino spektaklį parengusių jaunų žmonių profesionalumas, o projekto dalyviai labai džiaugėsi sulaukę pagyrimų, kurie juos paskatino tolesnei veiklai.

JAUSKIS GERAI, JAUSK ŠIĄ DIENĄ

- **ORGANIZACIJOS PAVADINIMAS:** VŠĮ ROKIŠKIO JAUNIMO CENTRAS
- **ORGANIZACIJOS PARTNERĖ:** SOCIALINIŲ POKYČIŲ FONDAS „KŪRYBIŠKUMAS“
- **BENDRŲ VEIKLŲ LAIKAS IR VIETA:** 2013.08.22-29, ROKIŠKIS(LIETUVA)

„Jauskis gerai - jausk šią dieną“ tai – VŠĮ Rokiškio jaunimo centro, Lietuva ir Fundacja Zmian Społecznych „Kreatywni“, Lenkija jaunimo mainų projektas, kuris vyko rugpjūčio 22-29 dienomis, Rokiškio mieste, Lietuvoje. Jaunimo mainai truko 7 dienas. Jame dalyvavo 20 jaunų žmonių (nuo 13-30 metų) iš Lietuvos ir Lenkijos valstybių, išreiškęs didelį norą ir pasiryžimą aktyviai įsijungti į veiklas ir pažinti šalis per neformalųjį mokymąsi. Mainų tikslas – ugdyti jaunų žmonių tarpkultūrinį dialogą, tautinį sąmoningumą per meno raiškos priemones, mokantis tolerancijos, bendradarbiavimo, darbo komandoje, ieškant bendros kalbos tarp dviejų skirtingų, bet bendrą istoriją turinčių kultūrų.

Mainų metu taikėme praktinius užsiėmimus kaip : energizer'iai, workshop'ai, simuliacijos, darbas grupėse, prezentacijos ir kitą metodiką paremtą neformaliu ir tarptautiniu mokymusi. Projekto uždavinys – supažindinti dalyvius su meno rūšimis, kurie yra mūsų rajone bei suteikti vertingų žinių ir įgūdžių apie jų pritaikymo galimybes moderniaame gyvenime. Dalyviai per

šokio, dainavimo, rankdarbių temas pažino vieni kitų kultūras, tobulėjo, drąsiai reiškė savo mintis ir siūlė idėjas. Abiejų valstybių jauni žmonės, padedami choreografų Rimutės Belovienės ir Eimanto Šerkšniovo sukūrė šokį. Jaunimas pasirodė Rokiškio Nepriklausomybės aikštėje, prie kultūros centro, Taikos gatvės parkelyje ir Anykščių miesto centrinėje aikštėje.

Pasiekti rezultatai: Jauni žmonės mainų metu geriau pažino vieni kitus ir šalių kultūras, turėjo galimybę dirbti tarpkultūrinėse grupėse, sprendė užimtumo problemas per menines raiškos priemones, susitiko su šokių mokytojais, kurie mokė įvairaus stiliaus šokio elementų, patarė. Jaunuoliai patobulino bendravimo gimtąja ir užsienio kalba kompetencijas, išmoko naudotis šiuolaikinėmis technologijomis, įgijo organizacinių gebėjimų. Miesto bendruomenei skirtą renginio metu įveikė scenos baimę. Jaunimas atrinko fotografijas ir paruošė parodai, kuri vyko Rokiškio savivaldybės J.Keliuočio vaikų ir jaunimo literatūros skyriuje, Rokiškio jaunimo centre.

PLAY. LEARN. TEACH.

- **ORGANIZACIJOS PAVADINIMAS:** DIEVENIŠKIŲ TECHNOLOGIJŲ IR VERSLO MOKYKLA
- **ORGANIZACIJOS PARTNERĖ:** LENKIJOS KURČIŲJŲ ASOCIACIJOS GLOWNY SKYRIUS
- **BENDRŲ VEIKLŲ LAIKAS IR VIETA:** 2013.08.05-11, DIEVENIŠKĖS (LIETUVA)

Projekto „Play. Learn. Teach“ dalyviai – 5 girdintys jaunuoliai, atstovaujantys Dieveniškų technologijų ir verslo mokyklai, 3 kurtieji iš Lietuvos kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų ugdymo centro, teikiančios vidurinį išsilavinimą vaikams, turintiems klausos sutrikimų, 8 neprigirdintys jaunuoliai iš Varšuvos kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų profesinės mokyklos, 2 girdintys iš Lenkijos kurčiųjų asociacijos. Mainuose dalyvavo dvi savanorės lietuvių ir lenkų gestų kalbų vertėjos.

Mainų programa buvo labai intensyvi. Visos veiklos ir užduotys buvo orientuotos į grupės formavimą, komandinį darbą, lyderystę, atsakomybių prisiėmimą, tikslų iškelimą, orientavimąsi laike, „kūno kalbą“, pagarbą ir pakantumą kalbančiam kita kalba, kitu būdu.

Pirmąsias dvi mainų dienas dalyviai susipažino, telkėsi į grupes, dalinosi savo lūkesčiais, baimėmis ir galimybėmis. Kiekvienos institucijos atstovai pristatė savo įstaigą, Lietuvos ir Lenkijos pusės – savo šalis.

Trečiąją mainų dieną dviračiais keliavome iš pilies į Dieveniškės. Mokyklos maisto laboratorijoje jaunuoliai gamino

lietuvių ir lenkų tradicinius patiekalus. Taip pat jie susipažino su mokyklos baze, ypatingai su atsinaujinusia kalve.

Ketvirtosios dienos vakaras pilyje buvo išskirtinis. Merginos pasipuošė dailiomis renesanso laikų suknelėmis, vaikinai – tai epochai būdingais kostiumais. Tai buvo pasakiški šokiai.

Penktaşą mainų dieną iš pilies persikėlėme į Vaitiešiūnų kaime esančią kaimo turizmo sodybą. Pakeliui aplankėme Pavlovo Respublikos griuvėsius. Prieš tai pilyje pristatė savo senelių, tėvų ir savo pačių žaistus žaidimus, dalyviai pradėjo kurti bendrą žaidimą, kuris turėjo aprėpti šiuos svarbiausius elementus: žaisti, mokyti, susieti ir mokyti. Visiškai kita, nauja, gaivi gamtos aplinka dar labiau sutelkė mainų dalyvius. Jie greitai išsirinko lyderius, susiskirstė atsakomybėmis ir jau paskutiniąją buvimo kartu dieną pristatė „P.L.L.T“ žaidimą gyvai.

Tai buvo daugiau nei projektas, mainai ar patirtis. Gali žinoti daug kalbų ir nesusikalbėti, bet mokėti tik vieną ir būti suprastas.

VIDURAMŽIŲ AMATININKAI

- **ORGANIZACIJOS PAVADINIMAS:** TOWARZYSTWO NAUKOWE PRUTHENIA
- **ORGANIZACIJOS PARTNERĖ:** DRUSKININKŲ JAUNIMO UŽIMTUMO CENTRAS
- **BENDRŲ VEIKLŲ LAIKAS IR VIETA:** 09.06.2013 – 16.06.2013, OLSZTYN (LENKIJA)

Projektas „Viduramžių amatininkai“ parengtas siekiant supažindinti jo dalyvius su prūsų ir jotvingių, Lietuvos bei Varmijos ir Mozūrijos žemių seniausių gyventojų istorija ir kultūra. Dalyvaudami projekte jauni žmonės turėjo galimybę pažinti bendrą praeitį, siejančią mūsų tautas.

Jaunimas susipažino su molinių indų gamyba ir dekoravimu, taip pat mokėsi tautinių juostelių audimo meno. Projekto dalyviai bendrai pagamino daugiau nei 230 molinių indų: puodelių, taurių, švilpynių, dubenų ir vazų. Taip pat buvo sukurta verpstelės ir kepimo krosnyje indai. Pasitelkdami lakią vaizduotę jauni žmonės indus gamino pagal savo projektus. Be to, jie kepė pyragus ir gamino duonos raugą, surengė maisto ruošimo mokymus, kurių metu karštuose pelenuose kepė plokštinius, vaisius, duoną ir kiaušinius. Jauni žmonės sužinojo kaip viduramžiais buvo saugomos maisto atsargos, turėjo galimybę savarankiškai sukonstruoti ano laikotarpio „šaldytuvą“. Tautiniai vakarai projekto dalyviams suteikė gali-

mybę susipažinti su lietuviškomis ir lenkiškomis tradicijomis. Per kalbinės animacijos užsiėmimus dalyviai susipažino su populiariausiomis partnerio šalies patarlėmis, taip pat aptarė vyraujančius stereotipus ir neigiamus požiūrius, stengdamiesi suprasti jų prigimtį. Projekto dalyviai įsitikino, kad lietuvių ir lenkų jaunimo įpročiai nėra tokie skirtingi, kaip jie įsivaizdavo. Pasirodo, visi klausosi panašios muzikos, žiūri tuos pačius filmus.

Dalyvavimas projekto veiklose leido jaunimui pasirengti šventiniams renginiams Dombrovščakų gatvėje – jauniausiems dalyviams buvo surengti puodininkystės ir audimo meno mokymai, o vietos bendruomenei pristatyta prūsų istorija. Projekto dalyviai gavo ne tik istorinių žinių apie prūsų ir jotvingių gentis, bet ir įgijo įvairių praktinių įgūdžių, pavyzdžiui, išmoko žiesti puodus. **Galimybė dalyvauti tarptautiniame projekte padidino jaunų žmonių pasitikėjimą savi- mi ir leido patobulinti kalbinius įgūdžius.**

1863 M. SUKILĖLIŲ PĖDSAKAIS LIETUVOJE

- **ORGANIZACIJOS PAVADINIMAS:** ŠLĀSKO PIEKARŲ VIEŠOJI MIESTO BIBLIOTEKA
- **ORGANIZACIJOS PARTNERĖ:** KAUNO APSKRITIES VIEŠOJI BIBLIOTEKA
- **BENDRŲ VEIKLŲ LAIKAS IR VIETA:** 09.07.2013 – 14.07.2013, KAUNAS (LIETUVA)

Projekto „1863 m. sukilėlių pėdsakais Lietuvoje“ veiklos vykdymo Kaune 2013 m. liepos 9–14 d. Projekte dalyvavo dvi partnerių grupės: Šlasko Piekarų viešosios miesto bibliotekos ir Kauno apskrities viešoji biblioteka atstovai. Projekto tikslas – supažindinti mainų dalyvius su 1863 m. sukilimo įvykiais bei abi tautas vienijančia istorija.

Jauni žmonės dalyvavo miesto žaidime „1863 m. sukilėlių pėdsakais Kauno senamiestyje“, po to dalyvavo Nacionalinės filmotekos nebylaus filmo „1863 metai“, sukurto pagal Stefano Žeromskio romaną „Ištikimoji upė“, restauruotos versijos peržiūroje. Prie Kauno pilies bokšto projekto dalyviai surengė poezijos vakarą žvakių šviesoje, kurio metu skaitė poeziją lietuvių, lenkų ir anglų kalbomis, taip pat aplankė 1863 m. sukilimo muziejų Paberžėje. Be to, jie pagerbė vietos kapi-

nėse palaidotus sukilėlius, aplankė kitas jų palaidojimo vietas. Gautos istorinės žinios labai pravertė per plastinio meno užsiėmimus, kurių metu buvo pagaminti du vienodo turinio stalo žaidimai, skirti 1863 m. sukilimui. Visi projekto dalyviai gavo diplomus, sukilimo 150-ųjų metų proga išleistas monetas bei Varšuvos Nacionalinio kultūros centro albumą „1863 m. sukilimas“.

Didžiausia projekto sėkmė laikytina tai, kad seną istorinį faktą, kuris iš pirmo žvilgsnio gali atrodyti nelabai įdomus, pavyko atskleisti patraukliai, įtraukiant į procesą jaunus žmones. Jaunimas aktyviai dalyvavo kiekviename projekto etape, projekto veiklos dalyviams paliko neišdildomą įspūdį. Visa tai, neabejotinai, ilgai išliks jaunų lietuvių ir lenkų atmintyje.

EMIGRUOJANTYS PAUKŠČIAI

- **ORGANIZACIJOS PAVADINIMAS:** KAUNO RAJ. VILKIJOS GIMNAZIJA
- **ORGANIZACIJOS PARTNERĖ:** LENKIJOS KRĘNZCIN GIMNAZIJOS
- **BENDRŲ VEIKLŲ LAIKAS IR VIETA:** 2013.09.22-28, VILKIJA (LIETUVA)

Projekto tikslas - išsiaiškinti ir palyginti Lietuvos ir Lenkijos jaunimo požiūrį į emigraciją, pasiūlant šios problemos sprendimo būdų bei skatinant Lietuvos ir Lenkijos jaunimo kultūrinį bendradarbiavimą, kaimo jaunimo integraciją į visuomeninę veiklą. Projekte dalyvavo 24 žmonės: po dešimt mokinių ir po du vadovus iš abiejų šalių.

Projekto veikla: buvo pasidalinta emigracijos situacija savo šalyje, jos poveikiu aplinkai ir jaunam žmogui. Abiejų partnerių atstovai buvo parengę šia tema pristatymus apie situaciją savo šalyse. Bendrose diskusijose rasti emigracijos plusai bei minusai, pasidalinta mintimis apie abiejų šalių jaunimo lūkesčius ir problemas. Veikloje buvo taikyta šie neformalaus ugdymo metodai: „Ledus“ laužiantys žaidimai, statistinių duomenų rinkimas, apklausos ir surinktos medžiagos pristatymas, vaidmenų žaidimai, kūrybinės dirbtuvės, darbas grupėse, lauko žaidimai. Projekto dalyviai pristatė savo šalis, pagamino nacionalinius patiekalus, parengė rudens gėrybių staigmeną, pristatė namuose parengtą meninę programą emigracijos tema, mokė vieni kitus šokių ir žaidimų, vyko dainų vakaras žvakių šviesoje sportinės varžybos aikštelėje ir Vilkijos prieplaukoje prie Nemuno. Partneriai iš Lenkijos svečiavosi Vilkijos gimnazijoje, dalyvavo susitikime su gimnazijos jaunimu, lankėsi

pamokose ir gimnazijos muziejuje. Kartu paminėta Europos kalbų diena gimnazijoje, kur savo programą parodė ir svečiai, jaunimas linksminosi bendroje diskotekoje. Organizuotas žygis pėsčiomis po Vilkijos apylinkes ir į holokausto aukų kapines Jaučakių miške, kur pagerbtas holokausto aukų atminimas. Suorganizuota išvyka į Ventės rago paukščių žiedavimo stotį, kur buvo fotografuojami migruojantys paukščiai, surengta meninių fotografijų paroda. Aplankytas Vilkijos A. ir J. Juškų muziejus, išmokta liaudies dainų, susitikta su Vilkijos seniūnu L. Degliumi. Kauno rajono savivaldybės jaunimo reikalų departamente įvyko susitikimas su Kauno rajono meru V. Makūnu, dalyvaujant diskusijoje „Kauno rajono jaunimo emigracijos problemos“.

Projekto metu sukurtas bendras spektaklis emigracijos tema ir suvaidintas Vilkijos bendruomenei. Išleistas meninių nuotraukų projekto kalendorius, veiklos nuotraukų plakatas, parengtas elektroninis veiklos nuotraukų pristatymo variantas. Projekto veikla pristatyta Kauno rajono jaunimo organizacijų mugėje „Noriu būti matomas 2013“ lapkričio 30 d. Parengti projekto sklaidos straipsniai: Kauno rajono savivaldybės tinklalapyje www.krs.lt 09 26 d., www.liderpojezierza.pl 2013m. spalio 17d., www.vilkijosgimnazija.lt.

MOKINIŲ SAVIVALDA: DEMOKRATIJA AR ŽAIDIMAS?

- **ORGANIZACIJOS PAVADINIMAS:** PRIENŲ ŠVIETIMO CENTRAS
- **ORGANIZACIJOS PARTNERĖ:** KETRZYN KAROLEWO GIMNAZIJA IR WILKOWO MOKYKLA,
- **BENDRŲ VEIKLŲ LAIKAS IR VIETA:** 2013 M. RUGSĖJO 15–21 D. PRIENAI (LIETUVA)

Projekto pagrindinis tikslas – stiprinti Prienų rajono ir Lenkijos Ketrzyn valsčiaus mokinių savivaldos organizacijas, sudaryti sąlygas pasidalinti patirtimi ir idėjomis mokinių savivaldos srityje, įgyvendinant demokratinę mokyklos valdymą.

Įgyvendinant projektą vyko įvairios veiklos, padėjusios projekto dalyviams susipažinti, atskleisti kultūrinius panašumus ir skirtumus, skirtingą mokinių patirtį savivaldos organizacijų veikloje, dalintis šia patirtimi, analizuoti ją, mokyti vieniems iš kitų patirties ir daryti išvadas. Atvykę į Prienus dalyviai ruošėsi pagrindinei veiklai – mokinių savivaldų apskritojo stalo diskusijai, o laisvalaikio bendravo, drauge lankė įvairius kultūros objektus.

Projekto dalyviai susipažino su Prienų miesto („Žiburio“ gimnazijos) ir rajono (Skriaudžių pagrindinės mokyklos) mokinių savivaldomis, Prienų rajono jaunimo organizacijų nariais (skautais) ir jų iniciatyvomis. Mokyklose dalyviai įsijungė į

ugdymo procesą: Prienų „Žiburio“ gimnazijoje jie dalyvavo integruotoje etnokultūros pamokoje, kurios metu susipažino su lietuviškais papročiais, muzika, šokiais ir žaidimais, dalyvavo debatų klubo užsiėmime. Skriaudžių pagrindinėje mokykloje – dalyvavo pamokoje „Vaikų ir jaunimo suvalkietiškas kankliavimas“ ir naujos mokyklos prezidentės inauguracijoje.

Prienų krašto muziejuje vyko „Duonos kelio“ edukacinė programa. Dalyviai ne tik galėjo stebėti duonos kepimo procesą, bet ir jame dalyvauti: patys susiformavo užminkytos duonos kepalėlius, išsikepė ir iš muziejaus išsinešė savo duonos kepalėlį. Kol duona kepė, dalyviai susipažino su ilgu duonos keliu – nuo rugio pasėjimo iki iškeptos duonelės padėjimo ant stalo. Projekto organizatoriai džiaugiasi projekto sėkme ir viliasi, kad projektui pasibaigus, jų dalyviai turės viziją, kokie turėtų būti pokyčiai, ką reikėtų įgyvendinti savo mokyklose. Dėl užmegztų puikių bendradarbiavimo ryšių, planuojamas tęstinis projektas, kurio metu būtų galima aptarti ką pavyko nuveikti.

SOLIDARUMO JŪRA: BALTIJA

- **ORGANIZACIJOS PAVADINIMAS:** STOWARZYSZENIE MŁODZIEŻOWYCH INICJATYW TWÓRCZYCH „CREATOR”
- **ORGANIZACIJOS PARTNERĖ:** ASSOCIATION „MEMOVE”
- **BENDRŲ VEIKLŲ LAIKAS IR VIETA:** 13.07.2013 – 20.07.2013, DARŁÓWKO (LENKIJA)

Projekto „Solidarumo jūra: Baltija” tikslas – atskleisti jo dalyviams geopolitinės padėties nulemtus ryšius tarp Lietuvos ir Lenkijos. Įgyvendinant projekto veiksmus siekta paskatinti jaunas žmones ieškoti tai, kas jungia kaimynines šalis, plėtoti šalių bendradarbiavimu grindžiamą veiklą.

Projektas buvo įgyvendinamas 2013 m. liepos 13 - 20 d. Darluko vietovėje. Jame dalyvavo dvidešimt patyrusių jaunimo lyderių, mokytojų, vadybininkų ir savanorių iš Lietuvos ir Lenkijos. Per pirmas dvi dienas dalyviai susipažino vieni su kitais, jiems buvo pateikta informacija apie projekto tematiką bei numatytų veiksmų struktūrą. Vėliau prasidėjo pagrindinių projekto tikslų įgyvendinimas: surengti užsiėmimai „Baltija – mūsų namai” ir „Laikraščio pirmasis puslapis”. Vakare jaunuoliai dalyvavo renginyje „Lenkiška naktis”, kurio metu jie buvo supažindinti su labiausiai paplitusiais lenkiškais papročiais, šokiais, muzika. Trečia diena prasidėjo žaidimu „Gyvi šachmatai”, kuris leido jauniems žmonėms susipažinti su pagrindiniais žaidimų projektavimo veiksmams. Vėliau projekto dalyviams buvo surengti užsiėmimai „Baltijos minčių žemėlapis”. Popietinėje sesijoje jie tęsė veiklą, susijusią su žaidimų

projektavimu ir bokštų statymu iš putų, pavyzdžiui, atlikdo pratimą „Marshmallow challenge!“. Dalyvaudami užsiėmime „Žmogus žmogui yra vilkas“ turėjo galimybę aptarti svarbiausias problemas, su kuriomis susiduria Baltijos šalys. Kitą dieną per užsiėmimus „Mūsų ateitis” ir „Gyvenimo tinklas” projekto dalyviai atskleidė ir aptarė baimes dėl savo šalių ir regiono ateities, taip pat turėjo galimybę atlikti Lietuvos ir Lenkijos ekonominių bei socialinių ryšių analizę. Projekto dalyviai vakare tęsė bendravimą, parengė ir pristatė savo šalims būdingus žaidimus.

Daugelį pirmą kartą tarptautiniame projekte dalyvavusių jaunų žmonių tai paskatino galvoti apie tai, kokių veiklų norėtų imtis ateityje. Be to, padidėjo jų mobilumas ir Europos jaunimo perspektyvų suvokimas. **Naujų įgūdžių įgiję trys projekto dalyviai ėmėsi kurti žaidimą, skirtą Android ir Apple išmaniesiems įrenginiams.** Projekto dalyviai iš Lietuvos greitai atsikratė su Lenkija susijusių stereotipų, apie tai yra daug kartų sakę šeiminkams. Daug lietuvių vėl norėtų sugrįžti, nes liko sužavėti mūsų kultūra ir pažintais žmonėmis.

PL
25

LIVE: MUZIKA PADEDA TARPUSAVIO SUPRATIMUI

- **ORGANIZACIJOS PAVADINIMAS:** VŠĮ JUNGtinės MUZIKOS SPALVOS
- **ORGANIZACIJOS PARTNERĖ:** VAIKŲ IR SUAUGUSIŲJŲ, TURINČIŲ KLAUSOS NEGALIA CENTRAS „UŽGOŽKIME TYLĄ”
- **BENDRŲ VEIKLŲ LAIKAS IR VIETA:** 2013.06.14-18, LENKIJA, 2013.06.19-23, LIETUVA

Projektu LIVE: Muzika padeda tarpusavio supratimui“ (LIVE: Promoting Understanding Through Music“) siekta įrodyti, jog muzika yra geriausias tarpininkas padėti Lietuvos ir Lenkijos jaunimui geriau suprasti šalių istoriją, kultūrą ir socialinį gyvenimą.

Projekto metu buvo surengti susitikimai Lenkijos (vadovai iš fondo „Pokonaj Ciske“ ir grupės „Orange Tree“) ir Lietuvos (vadovai iš NVO „Jungtinės muzikos spalvos“ ir grupės „Colours of Bubbles“) jaunimo atstovų susitikimai abiejose šalyse, kurių metu vyko bendri muzikos koncertai, kuriuose dalyvavo ir negalią turintys jauni žmonės, ir diskusijos apie

Lenkijos ir Lietuvos jaunimo gyvenimą ir kultūrą, siekiant geresnio tarpusavio pažinimo ir supratimo.

Projektas išsiskyrė tuo, kad abi organizacijos turi patirties ir organizuoja specialius pasirodymus mažiau galimybes turinčiam jaunimui Varšuvoje (su klausos negalia) ir Šiauliuose (neįgalesiems). Šie netradiciniai koncertai buvo įrašyti ir išleisti kompaktiniame diske, kuriuo skleidžiama informacija apie neformaliojo švietimo formas, Lietuvos ir Lenkijos jaunimo mainų fondo veiklą, o taip pat apie galimybes per kultūrinę veiklą pasiekti geresnio tautų tarpusavio bendravimo ir supratimo.

O MŪSŲ SENOLIAI...

- **ORGANIZACIJOS PAVADINIMAS:** VARĖNOS ŠVIETIMO CENTRAS
- **ORGANIZACIJOS PARTNERĖ:** GIBŲ GIMNAZIJA
- **BENDRŲ VEIKLŲ LAIKAS IR VIETA:** 2013.06.10-14, LIŠKIAVA (LIETUVA)

Projekto tikslai – paskatinti jaunimą domėtis savo krašto istorija, etnokultūra, per savo gyvenamosios vietos ir kaimynų aktyvų pažinimą padėti drauge ieškoti bendrų šaknų. Šiems tikslams pasiekti, pasirengiamojo etapo ir parengiamojo vizito metu buvo sudaryta speciali mainų dienotvarkė, padėjusi pažinti abu kaimyninius kraštus, skatinusi tarpkultūrinį dialogą, ugdydusi tarpusavio pasitikėjimą, toleranciją.

Projekto veiklos buvo vykdomos 2013 metų birželio 10 - 14 dienomis Liškiavoje ir Vilkiautinyje. 10 mokinių iš Gibų gimnazijos Lenkijoje ir tiek pat Liškiavos pagrindinės mokyklos mokinių 5 dienas mokėsi lietuvių ir lenkų kalbų, gamino ir degustavo tradicinės virtuvės patiekalus, žaidė savo krašto žaidimus, keliaudami pažino krašto istoriją, praturtino kalbinius įgūdžius. Daug malonių įspūdžių mainų dalyviai gavo ekskursijų Dzūkijos nacionalinio parko Merkinės informaciniame centre, Druskininkuose, Vilniuje

metu. Keramikos, duonos kepimo, vaistažolių ūkio edukacijos programos vaikams buvo ne tik įdomios, bet ir naudingos.

Projekto veiklos dalyviams padėjo Liškiavos ir Gibų jaunimui geriau pažinti savo kraštą ir vieniems kitus, pozityviau žvelgti į kaimyninę kultūrą ir bendrą abiejų šalių istoriją, pasimokyti kaimyninės kalbos, ugdyti toleranciją, tarpkultūrinį pažinimą ir supratimą, plėtoti bendradarbiavimo įgūdžius. Pedagogai, grupių vadovai, vykdydami mainų programą, turėjo galimybę dalintis pedagoginio darbo praktika bei švietimo politikos aktualijomis Lietuvoje ir Lenkijoje. Projekte dalyvavusios institucijos praplėtė ir sutvirtino tarpusavio ryšius.

Sėkmingai įgyvendinus projekto veiklas, mokyklos planuoja toliau tęsti bendradarbiavimą ir ieškoti finansinių galimybių tęsti partnerystę.

MENAS JUNGIA TAUTAS – LIETUVIŲ IR LENKŲ TARPKULTŪRINIS DIALOGAS

- **ORGANIZACIJOS PAVADINIMAS:** GIMNAZJUM IM. WINCENTEGO POLA W RADAWCZYKU DRUGIM
- **ORGANIZACIJOS PARTNERĖ:** ŠIRVINTŲ RAJONO BARTKUŠKIO PAGRINDINĖ MOKYKLA
- **BENDRŲ VEIKLŲ LAIKAS IR VIETA:** 19.05.2013 – 26.05.2013, GDAŃSK (LENKIJA)

Pagrindinis projekto tikslas – pasitelkiant bendrai vykdomas menines veiklas užmegzti bendradarbiavimą ir tarpkultūrinio dialogo skatinimu paremtus draugiškus ryšius. Svarbiausia projekto veikla buvo parengti apie šiuolaikinio jaunimo problemas pasakojančią teatro pjesę – psichologinę dramą „Tarp manęs ir pasaulio“, taip pat sukurti pagal ją pantomimos spektaklį ir pristatyti jį plačiajai auditorijai netoli esančiame Gdanskio kultūros centre.

Projekte dalyvavo mažesnes ekonomines galimybes turintis kaimiškų vietovių jaunimas. Kurdami spektaklį dalyviai siekė mažinti stereotipus ir neigiamą požiūrį į juos, taip pat parodyti, kad sunkumai, su kuriais susiduria jauni žmonės, yra globalaus pobūdžio ir nesietini su etnine ar kultūrine priklausomybe. Be to, bendras kūrybinis procesas padėjo atskleisti jaunuolių meninį ir kūrybinį potencialą bei talentus, paakino juos mokytis užsienio kalbų. Pasibaigus projektui, jaunimas

savo patirtimi dalijosi su vietos gyventojais, surengė spektaklio pristatymus. Šis projektas pažadino dalyvių kūrybiškumą ir aktyvumą, suteikė galimybę veikti savarankiškai ir sukurti meno kūrinį, kuris buvo viešai pristatytas, kad juo galėtų pasidžiaugti ir kiti. Itin svarbiu dalyvių individualaus vystymosi bei lygių galimybių švietimo srityje skatinimo aspektu laikytinas jų meninio potencialo atskleidimas.

Dalyvių įtraukimas į spektaklio kūrimą padidino jų savivertę bei leido atsikratyti daugelio kompleksų. **Jaunimas pastebėjo, kad tiek lenkiškas, tiek lietuviškas kaimas turi sukauptą daug turto ir išminties.** Rengdami kultūros vakarėlius ir juose dalyvaudami projekto dalyviai atrado daug juos vienijančių tradicijų. Jaunuoliai taip pat susipažino su gražią mūsų tautų kultūrų įvairovę atskleidžiančiais ypatumais, išmoko gerbti ir suprasti vieni kitus. Projekto sėkmė labai paskatino rinktis mūsų mokyklą – būsimų pirmaklasių skaičius padidėjo 20 procentų.

DIALOGAS DĖL VILNIAUS. LIETUVOS IR LENKIJOS JAUNIMO KULTŪRINIAI KELIAI

- **ORGANIZACIJOS PAVADINIMAS:** FUNDACJA POGRANICZE
- **ORGANIZACIJOS PARTNERĖ:** VILNIAUS ŠV. KRISTOFORO VIDURINĖ MOKYKLA
- **BENDRŲ VEIKLŲ LAIKAS IR VIETA:** 19.06.2013 – 23.06.2013, VILNIUS (LIETUVA)

Projektą įgyvendino Seinų jaunimas, dalyvaujantis Tarptautinio dialogo centro Krasnogrūdoje, t. y. Seinų kultūros ir švietimo įstaigos programose, ir jaunimas iš Lietuvos, t. y. Vilniaus šv. Kristoforo vidurinės mokyklos moksleiviai. Projekto tikslas – įtraukti Lietuvos ir Lenkijos jaunimą į su Vilniaus istorija ir tradicijomis susijusią meninę veiklą. Projektą paskatino Česlovo Milošo ir Tomo Venclovos korespondencijoje plėtojamas dialogas. Taip atsirado „Laiškai apie Vilnių“.

2013 m. birželį ir lapkritį vykusių susitikimų metu jauni žmonės parašė trečią laišką, skirtą šiuolaikiniam Vilniui, kuriame kalbama apie miesto kasdienybę. Šis jaunimo laiškas parengtas pasitelkus įvairias menines priemones, pavyzdžiui, nuotraukas, filmuotą medžiagą, vizualųjį meną. Užsiėmimus rengė Lietuvos menininkai ir dėstytojai. Kursų pabaigoje abiejų šalių atstovų parengtas pristatymas buvo eksponuojamas

Vilniaus šv. Kristoforo licėjuje surengtoje parodoje, kurioje gidas dirbo projekte dalyvavę jauni žmonės. Baigiant projektą jo dalyviai pakvietė savo bendraamžius į susitikimą ir pasivaikščiojimą po miestą su Tomu Venclova, kuris pasakojo apie įdomias vietas ir jo istorijos kūrime dalyvavusius žmones.

Didžiausiu projekto pasiekimu laikytinas meno parodos parengimas ir dalyvių šiam darbui teikiama svarba. **Kalbėdami apie projektą jauni žmonės ne kartą yra pažymėję, jog labiausiai vertina tai, kad jiems pavyko „padaryti kažką kartu“, kitaip tariant ne tik dalyvauti tuose pačiuose užsiėmimuose, bet ir iš esmės sukurti naujų dalykų.** Dalyvavimas neformalaus ugdymo metodus naudojančiame projekte jo dalyviams ir mokytojams tapo kūrybiškumo ir akiračio plėtimo mokykla.

STILIAUS AVANGARDAS, ARBA NEREIKALINGŲ DAIKTŲ PANAUDOJIMO LIETUVIŠKASIS IR LENKIŠKASIS MATMUO

- **ORGANIZACIJOS PAVADINIMAS:** MŁODZIEŻOWE CENTRUM EDUKACJI I READAPTACJI SPOŁECZNEJ W GONIĄDZU
- **ORGANIZACIJOS PARTNERĖ:** KAUNO VAIKŲ SOCIALIZACIJOS CENTRAS „SAULUTĖ“
- **BENDRŲ VEIKLŲ LAIKAS IR VIETA:** 21.05.2013- 26.05.2013, GONIĄDZ (LENKIJA)

Pagrindinis projekto siekis – integruoti Lietuvos ir Lenkijos resocializacijos įstaigų jaunimą, kuriam iškilusi socialinės atskirties grėsmė. Projekte dalyvavo 16 - 18 metų merginos iš Goniondzo SURC ir Vilniaus bei Kauno resocializacijos įstaigų. Per užsiėmimus buvo siekiama paskatinti merginas panaudojant šiuolaikinei madai, dizainui ir menui būdingas „trashion“ ir „recyclart“ sroves atskleisti savo potencialą bei formuoti individualias ir socialines kompetencijas.

Merginos, pasitelkusios DIY (do it yourself) būdą, leidžiantį kūrybiškai ir netradiciškai panaudoti medžiagas „iš antrų rankų“, jas prikėlė naujam gyvenimui sukurdamos modernius meno dirbinius, kasdienio naudojimo daiktus, taip pat rūbus ir papuošalus. Projekto tikslų siekia rengiant rankdarbių kursus, konkursus ir bendram kalbos mokymuisi skirtus žaidimus. Jaunimo pasiūlytas projektas vertintinas kaip naujoviškas požiūris į resocializacijos procesą, kai aplinkos tausojimas ir puoselėjimas tampa pagrindine auklėjamojo darbo forma. Projekto pabaigoje jo dalyvės Goniondzo vietos bendruomenei surengė parodą, kurioje pristatė svarbiausius jo uždavinius, taip pat pro-

jekto veiklų metu sukurtus dirbinius. Užsiėmimų metu pagrindinis dėmesys buvo telkiamas į įvairias neformalaus ugdymo formas bei jo dalyvių kūrybinio potencialo atskleidimą. Be to, įgyvendinant projektą vyko integracinio ir tarpkultūrinio pobūdžio žaidimai, skirti diskriminacijos, stereotipų ir pakantumo problemoms atskleisti. Integraciniuose užsiėmimuose taip pat dalyvavo Goniondzo socialinio ugdymo ir readaptacijos centro auklėtinės. Vienu svarbiausių projekto ugdomosios veiklos rezultatų laikytina Lietuvos ir Lenkijos resocializacijos įstaigų jaunimo, kuriam iškilusi socialinės atskirties grėsmė, integracija pasitelkiant kultūrą, kalbą, tradicijas ir papročius bei skatinant bendradarbiavimą tarp Lietuvos ir Lenkijos vietos bendruomenių, kurių teritorijoje veikia projekto vykdydame dalyvavę centrai.

Didžiausia projekto sėkmė slypi tame, kad jo dalyvės pavyko įveikti tarpkultūrinės kliūtis, jos taip pat įsitikino, jog sudėtinga gyvenimo situacija neturi lemti socialinės atskirties. Merginos pastebėjo, kad sėkmingai gali susikalbėti angliškai ir dirbti tarptautinėje grupėje, o tai, be abejonės, padidino jų savivertę.

ŠOKIME KARTU

- **ORGANIZACIJOS PAVADINIMAS:** KAUNO TITO MASIULIO JAUNIMO MOKYKLA
- **ORGANIZACIJOS PARTNERĖ:** LENKIJOS VAKARŲ PAMARIO VAIVADIJOS STARGARDO SZCZECINSKIO OHP „ŠVIETIMO IR MOKYMO CENTRAS“
- **BENDRŲ VEIKLŲ LAIKAS IR VIETA:** 2013.06.01-07, DRUSKININKAI (LIETUVA)

2013 m. birželio 1 – 7 dienomis Druskininkuose vyko Lietuvos ir Lenkijos jaunimo kultūrinių mainų projektas „Šokime kartu“. Projektą vykdė Kauno Tito Masiulio jaunimo mokyklos mokiniai ir Lenkijos Vakarų Pamario vaivadijos Stargardo Szczecinskio OHP „Švietimo ir mokymo centro“ auklėtiniai. Šiose įstaigose mokosi mokymosi motyvaciją praradę mokiniai, turintys socialinių – ekonominių problemų, mažiau galimybių turinčio jaunimo, socialinės atskirties rizikos grupės vaikai. Šie vaikai yra iš mažas pajamas gaunančių šeimų (dalis netgi skurdžių), kurie neturi galimybių (finansinių išteklių) pabendrauti su bendraamžiais iš kitų valstybių, įsigyti kelialapius į stovyklas, tačiau norintys bendrauti, pažinti. Kiekvienai šaliai atstovavo penki 14 – 16 metų berniukai ir penkios mergaitės. Pagrindinė projekto idėja – dviejų šalių jaunimo integracija į kultūrinį gyvenimą, dviejų šalių kultūrų, tradicijų, papročių pažinimas, supratimas.

Visą savaitę vyko įvairūs, įdomūs renginiai. Kiekvienas rytas prasidėdavo liaudiškais žaidimais. Projekto metu jaunuoliai mokėsi tautinių ir „gatvės“ šokių, anglų, lenkų ir lietuvių kalbos. Buvo pristatytos šalys, mokyklos, atrastas ne vienas šalių istorinis, kultūrinis, ekonominis panašumas. Kiekviena grupė siekė parodyti geriausius savo šalių pavyzdžius. Dienomis vyko įvairūs praktiniai užsiėmimai, buvo kuriami ir pristatomi sceniniai kostiumai, Eko kolekcijos, organizuotos rankdarbių parodos. Išvykos į Aqua parką, Storo Romo sodybą, kur vaikai mokėsi mušti sviestą, šaudyti iš lanko, aplankytas etnografinis buities muziejus, grožėtasi liaudies meistrų skulptūromis. Laisvalaikį leido prie ežero, ekskursijose po miestą. Vakaraus vyko tos dienos aptarimai ir diskotekos. Skaniai

maintino mokymo centro „Dainava“ kavinės darbuotojos. Projekto veikla užbaigta bendru stovyklos gyvenimo pristatymu, kurio finalinis akordas buvo dviejų šalių gatvės šokio ir tautinio šokio junginys. Per šokį, išvykas sėkmingai buvo vykdomas tarpkultūrinis mokymasis. Buvo puoselėjama draugystė, tarpkultūrinė dimensija tarp dviejų šalių, artimų savo istorija. Mokiniai buvo ugdomi ir asmeninių kompetencijų bendravimo, bendradarbiavimo, pagarbos, tolerancijos, kalbinių įgūdžių tobulinimo.

Projektas turėjo pažintinę funkciją - prisidėjo prie Lietuvos ir Lenkijos kultūrų pažinimo. Vaikai iš skirtingų šalių labai susidraugavo, bendravo nuoširdžiai, nebuvo jokių nesutarimų. Šokdavo poromis su skirtingos šalies partneriu. Sanatorijos, kuriame vyko projektas darbuotojai teigiamai atsiliepė apie mokinius; mandagūs, tvarkingi, geranoriški. Stovyklos metu nepasitaikė patyčių, netolerancijos atvejų. Lietuviai pramoko lenkų kalbos, o lenkai – lietuviškai. Dalyvavimas neformalioje aplinkoje: išvykose, šokių pamokose, žygiuose, viktorinose, žaidimuose, veiklų pristatymuose sudarė sąlygas vaikams prasmingai praleisti laiką, išmokė tolerancijos, bendravimo įgūdžių. Dalyviai išmoko naujų dalykų, kurių neturi galimybės mokytis mokykloje: susitvarkyti kambarį, pasikloti lovą, netrukdyti draugui ilsėtis ir pan.

Tikimės, kad po tokių projektų kils mokinių mokymosi motyvacija, gerės mokyklos lankomumas, nes dalindamiesi išpūdziais iš projekto vaikai rodo susidomėjimą, jiems įdomu sužinoti iš bendraamžių apie kitą šalį, atsiras noras mokytis užsienio kalbų.

MUZIKA MUS JUNGIA

- **ORGANIZACIJOS PAVADINIMAS:** LABDAROS IR PARAMOS FONDAS „G VAIKŲ PASAULIS“
- **ORGANIZACIJOS PARTNERĖ:** NIECHOBZ Miesto GIMNAZIJA
- **BENDRŲ VEIKLŲ LAIKAS IR VIETA:** 2013.06.18-24, TELŠIAI (LIETUVA)

Šimtai nepakartojamų akimirų pasiliko nuotraukose, neišdildomi įspūdžiai - dalyvių atmintyje, o nauji draugai vis primena apie kartu praleistą laiką projekte „Muzika mus jungia“.

Birželio 18 – 24 d. Labdaros ir paramos fondas „G vaikų pasaulis“ kartu su partneriais iš Lenkijos Niechobrz miesto gimnazijos įgyvendino muzikinį projektą „Muzika mus jungia“.

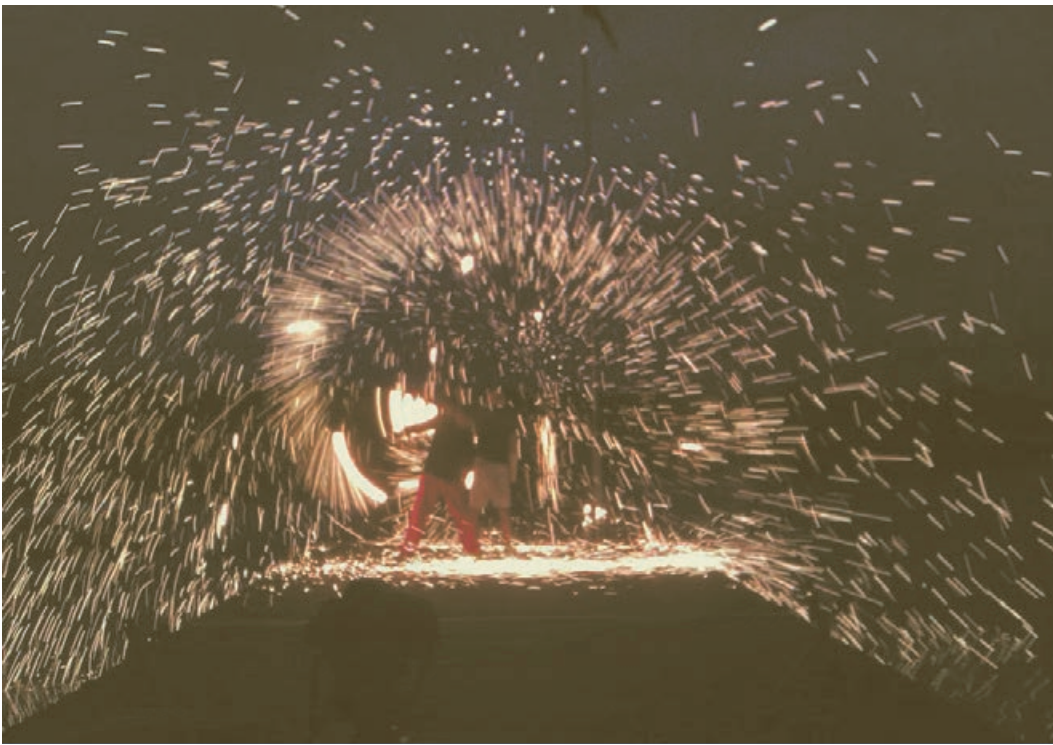
Šiam projektui (32 dalyviams) didžiąją dalį finansavimo skyrė Lietuvos ir Lenkijos jaunimo mainų fondas. LPF „G vaikų pasaulis“ jau antrus metus rengia jaunimo mainus ir dalyvauja šioje programoje. Projekto tikslas – skatinti tarptautinę jaunimo komunikaciją per kūrybą, bendras veiklas; pažinti kitų šalių kultūras; keistis gerąja patirtimi; ugdyti jaunų žmonių solidarumo jausmą, skatinti toleranciją. Pagrindinė projekto tema muzika – kaip neformali jaunimo ugdymo priemonė - jungia, vienija, skatina kūrybai, draugystei, pažinimui įvairaus amžiaus, įvairių tautybių žmones.

Projekto muzikinė idėja kilo praėjusiais metais vykusiame jaunimo mainų projekte ir dabar šią idėją įgyvendiname kartu su dainuojančiu, muzikuojančiu jaunimu. Susitikimą surengėme Telšiuose. Pakvietėme jaunimą iš įvairių miestų (Mažeikių, Šiaulių r., Skuodo r., Telšių) susiburti į bendrą veiklą, kurti, pažinti, keistis informacija. Kartu su Lenkijos moksleiviais kūrėme muzikinį spektaklį. Patys nustebome rezultatu - tiek daug emocijų, ovacijų ir džiaugsmo šūkių sulaukė šis renginys. Linksmiausias ir kartu įtemptas buvo pats kūrybinis procesas: juk reikėjo per trumpą laiką parengti vaidinimą, parinkti muziką, dainas. Nors ir dirbome įtemptai, tačiau be juoko ir linksmų nutikimų neapsiejo. Vieni kitus kartais suprasdavome ir be žodžių.

Teigiamų emocijų ir net džiaugsmo ašarų suteikė Talentų šou. O kokius pasirodymus paruošė dalyviai! Dabar jau nebesistebime, kad turime tiek daug talentingų vaikų – reikia tik juos atrasti. Puikiai praleidome laiką vakaro renginiuose, kuomet savo programą pristatė Lenkijos moksleiviai, o mes parengėme savo šalies pristatymą su nuolatiniu mūsų pagalbininku Telšių folkloro kolektyvu „Spigėns“. Įvairi kūrybinė, muzikinė, sportinė ir pažintinė veikla, išvykos bei ekskursijos, muzikiniai vakarai Masčio ežero pakrantėje suartino dalyvius, leido geriau pažinti vieniems kitus, pagerinti bendras socialines ir asmenines kompetencijas; atskleisti save kūryboje, pasisemti muzikinių idėjų.

Į projektą pakviesti dalyviai buvo motyvuoti, aktyvūs ir iniciatyvūs. **Įtraukti mažiau galimybių turintys jauni žmonės pagerino muzikines žinias, kūrybines kompetencijas, praplėtė akiratį, susirado naujų draugų.** Įsivertinant pasiekimus, dalyviai dažniausiai minėjo pagilinę muzikines žinias, susipažinę su šiuolaikine lietuvių ir lenkų muzika, išmokę groti būgnais, gitara, kai kurie patobulino šiuos įgūdžius. Iššūkis ir kartu naudinga patirtis buvo keliems lietuvių dalyviams, kuriems netikėtai teko prarasti būgnų ir gitarų pamokas. Dauguma dalyvių įvardijo patobulinę šnekamąją anglų kalbą ir išmokę vieną kitą lietuvišką bei lenkišką žodį. Keletas dalyvių pasižadėjo namuose kibtį į anglų kalbos pamokas, nes mokėdami tik keletą žodžių, puikiai suprato, kad tai yra kliūtis bendravimui. Kai kurie dalyviai atrado savyje turintys organizacinių sugebėjimų ir puikiai tai įrodė rengiant miuziklą.

Abiejų organizacijų partnerių pastangomis buvo sukurta kūrybinė erdvė projekto įgyvendinimui bei šilta bendravimo atmosfera. Dalyvių ir vadovų sukurtas miuziklas buvo pristatytas visuomenei.

PL
32

OLECKAS TELEFONO EKRANE

- **ORGANIZACIJOS PAVADINIMAS:** DOM KULTURY „ZACISZE” W DZIELNICY TARGÓWEK M.ST. WARSZAWY
- **ORGANIZACIJOS PARTNERĖ:** KLAIPĖDOS VAIKŲ LAISVALAIKIO CENTRAS
- **BENDRŲ VEIKLŲ LAIKAS IR VIETA:** 22.06.2013 – 28.06.2013, OLECKO (LENKIJA)

Lietuvos ir Lenkijos jaunimas susitiko iš Varšuvos į Klaipėdą vedančių kelių susidūrimo vietoje, kad aptarti su demokratija, pakantumu ir laisve susijusius klausimus. Šis susitikimas vyko Olecke. Vykdamas projekto veiklas didžiausias dėmesys skirtas naujausių technologijų ir meninių gebėjimų naudojimui – tai vertinome kaip projekte dalyvavusio jaunimo pasisakymų platformą.

Projekto dalyviai užsiėmė vietos bendruomenių jaunimo aktyvumą skatinančių būdų paieška. Siekiant šio tikslo buvo surengta keletas labai įdomių susitikimų su užimtumo terapijos kurso dalyviais, Sylwia Piotrowska iš Olecko jaunimo tarybos, savivaldybės tarybos nariu Maciejū Juchniewicziumi ir Olecko gyventojais. Pokalbiai apie demokratiją ne visada vyko lengvai. Jauni žmonės stengėsi pažinti vieni kitus ir kaimynų kultūrą. Parengiamųjų darbų metu jie sukūrė įdomias ir įvairiapuses nacionalinių vakarų programas, atskleidžiančias lietuvių ir lenkų kultūros ypatumus. Per tarpkultūrinius užsiėmimus daug kalbėta apie abiem tautoms būdingus bruožus ir skirtumus. Dalyviai priėjo išvados, kad jauni žmonės yra geriausi tarpkultūrinio ugdymo ambasadoriai. Jaunimas susipažino su naujomis aktyvumo formomis, kurios ateityje gali praversti rengiant naujus projektus. Jie mokėsi vaikščioti stypynėmis, šaudyti ugnimi, rengti mažus hepeningus, piešti grafičius. Be to, susipažino su fotografavimu ir filmų kūrimo pagrindais. Kiekvienas dalyvis turėjo galimybę įsijausti į mokinio ir mokytojo vaidmenį. Jaunimas mielai dalijosi patirtimi ir įgūdžiais. Projekto jaunimas dalyvavo Olecko jaunimo tarybos suregta me nuotraukų konkurse „Oleckas telefono ekrane“. Baigiant projektą surengti trys pristatymai demokratijos, pakantumo ir vertybių temomis.

Projekto metu vykdytos veiklos organizacijos požiūriu laikytinos tobula vietos lyderių, savo veiksmais skatinančių bendraamžių aktyvumą, ugdymo forma. Projekto metodai bus naudojami ir taikomi juose dalyvavusiose institucijose, pavyzdžiui, rengiant edukacines išvykas. Teigiama patirtis, kurią dalyviai įgijo įgyvendindami šį projektą, be abejonės paskatins juos imtis naujų bendrų veiklų.

GEROSIOS PATIRTIES SKLAIDA SUTRIKUSIO INTELEKTO ASMENŲ ATSTOVAVIMO SAU PROGRAMOS KONTEKSTE

ORGANIZACIJOS PAVADINIMAS: VŠĮ „INFORMACIJOS
KAUPIMO IR SKLAIDOS CENTRAS“

- **ORGANIZACIJOS PAVADINIMAS:** LENKIJOS ASOCIACIJOS ASMENIMS SU PROTINE NEGALIA JAWORZNO SKYRIUS
- **BENDRŲ VEIKLŲ LAIKAS IR VIETA:** 2013 BIRŽELIS – LAPKRITIS (LENKIJA, LIETUVA)

Siekdamas kurti sutrikusio intelekto asmenų bei jų šeimos narių integravimo į visuomenę strategijas bei metodikas, glaudžiai bendradarbiaujant su gimininga organizacija partnere Lenkijoje, IKSC mokė mažiau galimybių turintį jaunimą mokytis savęs atstovavimo, padedant asmeniniams asistentams. Ši programa yra skirta mokyti sutrikusio intelekto asmenis kalbėti savo vardu, rinktis, kaip jie nori gyventi, išmanyti savo pareigas ir teises, reikalauti jas gerbti, įgyti naujų įgūdžių, pavyzdžiui: tvarkyti pinigus, vesti susirinkimus. Pagrindinis projekto tikslas – kurti neįgalaus jaunimo integravimosi į visuomenę strategijas bei metodikas, dalinantis gerąja Atstovavimo sau programos patirtimi su partnere Lenkijoje.

Pirmojo projekto etapo (mokymų Lietuvoje) metu sutrikusio intelekto asmenys, padedant asmeniniams asistentams, galėjo ne tik džiaugtis naujomis pažintimis, taip tobulindami bendravimo įgūdžius, bet ir dalintis ilgamete patirtimi atstovavimo sau srityje, o naujai ateinantys dalyviai mokytis savo teisių, kaip to reikalauja JT Neįgaliųjų teisių konvencijos principai. Antrojo etapo metu dalyviai pažintinio vizito su Lenkijos neįgaliųjų organizacijomis metu dalyvavo įvairiose veiklose: Jaworzno ir Katowice miestuose susipažino su neįgaliųjų organizacijomis, jų veikla, o Zakopanėje dalyvavo tarptautiniame projekte apie jauno žmogaus su negalia aktyvumą visuomenėje. Dalyviai ypatingai džiaugėsi galimybe susipažinti su kitos šalies tradicijomis, kultūra bei dalyvauti neįgaliųjų veikloje, sužinoti daugiau darbo metodų.

Projektas įvairiais būdais ir metodais (pvz., neformalaus ugdymo, psichologijos) plėtojo Lietuvos ir Lenkijos jaunimo draugišką bendradarbiavimą bei ugdė socialines kompetencijas (ne tik neįgalus asmenis, bet ir sveiko, kuris padeda neįgaliajam). Prioritetu buvo pasirinktas mažiau galimybių turinčių jaunų žmonių įtraukimas bei organizacijų bendradarbiavimo tinklo sukūrimas, draugiškų santykių užmezgimas su Lenkijos organizacijomis, kurios dirba su intelekto negalią turinčiais asmenimis.

Šis projektas skatina Lietuvos ir Lenkijos žmones pozityviai žvelgti į jaunimo mobilumą. Šių šalių kultūros artimos viena kitai, tačiau turi ir skirtumų, ypatingai jas suartina istorija. Vakarinių susitikimų ir mokymų aptarimų metu projekto dalyviai bendravo ir betarpiškai susipažino, daugiau sužinojo apie vienas kito kasdienybę, kultūros bruožus, diskutavo istorijos temomis. Gyvai bendraujant labiau susipažįstama, atviriau ir neformaliau bendraujama. Artima pažintis suteikė galimybę pozityviau žvelgti į Lietuvos ir Lenkijos kultūras bei skatino toliau vystyti bendradarbiavimą pagrįstus santykius ateityje. Taip lavinama tolerancija (pakantumas kitiems, supratimas, kad kitas žmogus gali skirtis nuo mūsų ir pripažinimas, jog jis turi teisę būti kitoks, nei mes), įvairovės supratimas bei priėmimas. Tokiu būdu kuriamas nuoširdžiu bendradarbiavimu bei supratimu pagrįstas kultūrinis tiltas tarp Lenkijos ir Lietuvos šalių.

DUAL – DIALOGAS, UGDYMAS, ANIMACIJA PANAUDOJANT LEGENDAS

- ▶ **ORGANIZACIJOS PAVADINIMAS:** STOWARZYSZENIE EDUKACJI NIEFORMALNEJ „MERITUM“
- ▶ **ORGANIZACIJOS PARTNERĖ:** NAUJOSIOS VILNIOS KULTŪROS CENTRAS
- ▶ **BENDRŲ VEIKLŲ LAIKAS IR VIETA:** 01.05. 2013 – 30.11. 2013, KRAKÓW (LENKIJA), VILNIUS (LIETUVA)

Mūsų projekto „DUAL Dialogas, ugdymas, animacija panaudojant legendas“ tikslas – atrasti bendrą Lietuvos ir Lenkijos jaunimo pomėgių sritį, kuri leistų sukurti tvarų projekto dalyvių dialogą. Projekte dalyvavo 18 - 25 metų amžiaus asmenys, besidomintys „mažųjų tėvynių“ liaudies kultūra ir folkloru. Dvi dalyvių grupės nutarė suvienyti jėgas siekiant parengti skaitmeninę trylikos pasirinktų lietuviškų ir lenkiškų legendų versiją.

Projekto dalyviai surengė su teminius susitikimus, kurie vyko Lietuvoje ir Lenkijoje. Jų metu vyko piešimo, balso įrašymo, kompiuterinės grafikos užsiėmimai, taip pat įvairaus pobūdžio žaidimai ir intergaciniai susitikimai. Šių veiklų tikslas – pažinti kliūtis ir kurti nuoširdumu bei draugiškumu grįstą darbo aplinką. Užsiėmimų metu taip pat buvo siekiama pažinti bendrą kultūrinį ir istorinį palikimą. Projekto metu vykdytos keturios pagrindinės veiklos: Krokuvoje ir Vilniuje buvo surengti

kultūros pažinimo kursai, taip pat įvyko du jaunimo mainų susitikimai: pirmasis Lietuvoje, o antrasis – Lenkijoje. Kursų tikslas – padėti jaunimui pasirengti dalyvauti tarpkultūriniam projekte, ugdyti atvirą požiūrį į projekto dalyviams būdingus kultūrinius skirtumus, siekti, kad jauni žmonės nepatirtų kultūrinio šoko. Užsiėmimų metu dalyviai susipažino su įvairiomis vokalo technikomis bei tobulino plastinius gebėjimus.

Projekto dalyviams legendos leido magišku būdu susipažinti su abiejų tautų kultūra ir savitais bruožais. Bendravimas ir gebėjimų tobulinimas sustiprino jaunų žmonių tarpusavio ryšius, sukūrė draugiškų santykių pamatus. **Panašių elementų atskleidimas lenkų ir lietuvių legendose projekto dalyviams padėjo suprasti, kad mūsų Kultūros turi daug bendrumo.**

DVI EMILIJOS PLIATERYTĖS TĖVYNĖS

- **ORGANIZACIJOS PAVADINIMAS:**
ZESPÓŁ SZKÓŁ OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH
IM. JANA PAWŁA II W PAWŁOWICACH
- **ORGANIZACJIOS PARTNERĖ:** KLAIPĖDOS
RAJONO ENDRIEJAVO VIDURINĖ MOKYKLA
- **BENDRŲ VEIKLŲ LAIKAS IR VIETA:**
08.10.2013 – 14.10.2013, GÓRKI WIELKIE (LENKIJA)

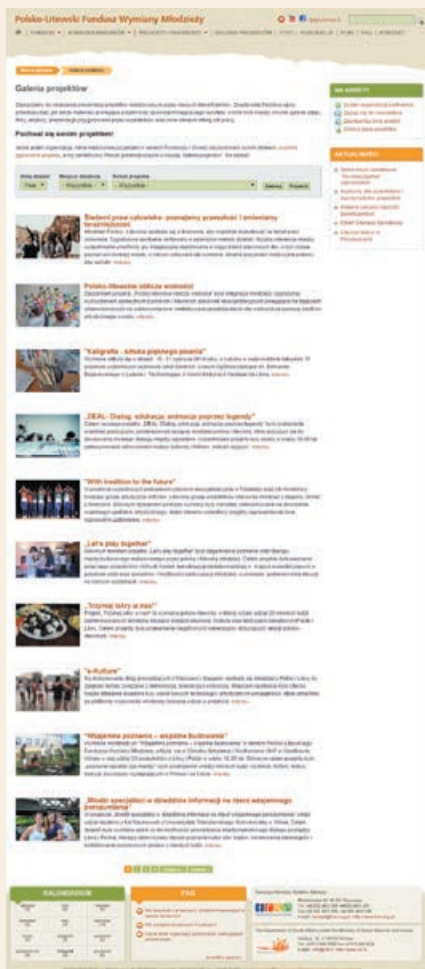
Projektas „Dvi Emilijos Pliaterytės tėvynės“ atsirado Lietuvos ir Lenkijos jaunimo iniciatyva. Pagrindinis šio projekto tikslas – stiprinti jaunų lietuvių ir lenkų ryšius. Projekto programa sudaryta taip, kad leistų jaunimui objektyviai pateikti Lietuvos ir Lenkijos istoriją bei ją vienijančius elementus.

Įgyvendindamas projektą jaunimas dirbo mišrioje grupėse, bendravo anglų kalba, o tai suteikė galimybę tobulinti kalbinius įgūdžius. Įvairių užsiėmimų metu projekto dalyviai rengė multimedinius pristatymus apie E. Pliaterytę. Taip pat vyko nacionaliniai vakarai, kurių metu jaunimas susipažino su abiejų tautų tradiciniu kultūriniu palikimu. Išvykos į Krokuvą metu jauniems žmonėms buvo surengta muziejinių kystės pamoka, kuriai pasibaigus atlikta apklausa siekiant išsiaiškinti, ką miestiečiai žino apie E. Pliaterytės veiklą, Lietuvos ir Lenkijos santykius. Projekto dalyviai žaidė XIX ir XX a. sandūros laikotarpio žaidimus. Muzikinių užsiėmimų metu mokiniai parengė A. Mickevičiaus eilėraščio „Pulkininko mirtis“ interpretaciją. Jie išvertė eilėraščio fragmentą, pristatė jį repo stiliumi, taip pat sukūrė gyvą skulptūrą. Be to, jaunimas mokėsi dirbti su kompiuterinėmis programomis, rengti grafines užduotis, analizuoti statistinius duomenis bei ieškoti informacijos internete. Projekto dalyviai įgijo darbo grupėse įgūdžių, išmoko dirbti su garso ir vaizdo įranga, taip pat patobulino anglų kalbą.

Projektas „Dvi Emilijos Pliaterytės tėvynės“ jame dalyvavusius jaunus lietuvius ir lenkus paskatino domėtis savo tautos istorija ir kaimynų tradicijomis bei papročiais. Projekto dalyviai pagilino žinias apie 1831 m. sukilimą ir E. Pliaterytę. Sėkmingiausiais laikytini užsiėmimai, kurie padėjo jauniems lenkams atsisakyti stereotipinio požiūrio į lietuvius, o lietuviams – į lenkus.

NACIONALINIŲ
VALDYMO
INSTITUCIJŲ
VYKDYTOS
VEIKLOS

VEIKLOS APRAŠAS

PARAMOS GAVĖJŲ RĖIMAS

INFORMACINIAI SUSITIKIMAI

04-09 12.2012 (Lenkija)

16-18.12.2012 (Lietuva)

Paskelbus paraiškų teikimo Lietuvos ir Lenkijos jaunimo mainų fondui terminą, nacionalinės valdymo institucijos stengiasi potencialiems paramos gavėjams pateikti visą informaciją, reikalingą siekiant dalyvauti paraiškų konkurse. Tuo tikslu Lietuvoje ir Lenkijoje rengiami informaciniai susitikimai, kuriuose kiekvienais metais dalyvauja po keliasdešimt asmenų. Nacionalinės valdymo institucijos susitikimų dalyviams pateikia informaciją apie formaliuosius ir kokybės kriterijus, išsamiai paaiškina projektų finansavimo principus bei atsako į klausimus, susijusius su konkurso paraiškų formų pildymu.

MOKYMŲ SEMINARAI „STARTER“

4-6 .04. 2013 (Lenkija)

15-17.04. 2013 (Lietuva)

Prieš pradėdant įgyvendinti projektą, paramos gavėjas yra kviečiamas dalyvauti privalomuose mokymuose, skirtuose pasirengti jo veiklų vykdymui. Šie mokymai suteikia galimybę gauti ne tik su projektų finansiniais ar ugdomaisiais aspektais susijusių žinių. Vadinamųjų „starterių“ dalyviams, be kita ko, pasakojama apie informacijos apie projektą, jo pasiekimus ir rezultatus galimus sklaidos būdus. Projektų įgyvendintojai taip pat turi galimybę pasikeisti vertinga patirtimi, įgyta vykdant kitas iniciatyvas.

ĮSIVERTINIMO SEMINARAI

29.11-1.12. 2013 (Lenkija)

18-19 .11.2013 (Lietuva)

Nacionalinės valdymo institucijos, besirūpindamos kuo geresniais projektų rezultatais ir siekdamos jų įgyvendintojams pateikti grįžtamojo pobūdžio informaciją apie vykdytas veiklas, kiekvienų metų pabaigoje rengia įsivertinimo seminarą. Jo tikslas yra atlikti projektų rezultatų analizę ir apsiukeisti nuomonėmis. Be to, šis seminaras leidžia Fondui analizuoti savo veiksmus ir gerinti jų kokybę, kad užtikrinti pareiškėjų ir paramos gavėjų poreikius.

KONTAKTŲ UŽMEZGIMO MOKYMO SEMINARAS „DEVELOP2GETHER“

13-16.11.2013

Jau trečią kartą buvo surengtas kontaktų užmezgimo mokyto seminaras „Develop2Gether“. Šį kartą jis vyko Lenkijoje. 2013 m. lapkričio 13-16 d. Konstantine Jeziornoje susitiko dvidešimt asmenų iš Lietuvos ir Lenkijos. Šio seminario metu buvo aptariami partnerystės plėtojimo ir didelės edukacinės vertės projektų rengimo klausimai. Be to, susitikimo dalyviai turėjo parengti projektą pagal keturis Lietuvos ir Lenkijos jaunimo mainų fondo kokybės kriterijus. Pagrindiniai projektų rengimo etapai: programos sudarymas, biudžeto planavimas ir konkurso paraiškos pildymas. Per seminarą naudoti dalyvių kūrybiškumą skatinantys darbo metodai, be to, buvo stengiamasi sukurti partneriškų ryšių užmezgimui palankią aplinką. Dalis susitikimo laiko skirta su projektų rezultatų populiarinimu ir sklaida susijusiems klausimams aptarti. Seminaras suteikė galimybę gauti žinių, reikalingų veiksmingam tarptautiniam bendradarbiavimui plėtoti. Be to, jis paskatino ir labai motyvavo rengti naujas Lietuvos ir Lenkijos jaunimo mainų fondo remiamas veiklas.

POPULIARINIMO VEIKLA

Fondo nacionalinės valdymo institucijos aktyviai dalyvauja populiarinant Lietuvos ir Lenkijos draugystės idėjas – rengia įvairias publikacijas ir konkursus projektų įgyvendintojams, dalyvauja ugdomosios veiklos mugėse. Lietuvos ir Lenkijos jaunimo mainų fondas informaciją apie savo veiklą skleidžia panaudodamas socialinių tinklų Flickr.com ir YouTube platformą. Fondo internetiniame puslapyje nuolat talpinamos projektų renginių nuotraukos, kad paskatinti potencialius paramos gavėjus pasinaudoti Lenkijos jaunimo mainų fondo ir Lietuvos jaunimo mainų fondo konkurso teikiama galimybe rengti ir įgyvendinti ugdomuosius projektus. Nacionalinių valdymo institucijų darbuotojai Fondo veiklą taip pat populiarina ugdomosios veiklos mugėse. Kiekvienais metais yra rengiama ataskaita su įgyvendintų projektų aprašais, taip pat teminiai leidiniai. 2013 m. išleistas leidinys „Kuriant draugystę“, skirtas Fondo veiklos pasiekimams. Visa su Fondo veikla susijusi informacija yra nuolat skelbiama jo internetiniame puslapyje.

ATASKAITA 2012. POKYČIAI

BUDUJĄC PRZYJAŹŃ

LIETUVOS IR LENKIOS JAUNIMO MĀINŲ FONDAS SKAIČIAIS

Struktura grupy uczestników Działu grup struktura

OSOBY / ASMENYS
1144

444 LT

LT 1

Institucje rządowe / publiczne: Valstybinės / viešosios institucijos:

PL 15
NGO / NVO

PL 6

Institucje rządowe / publiczne: Valstybinės / viešosios institucijos:

LT 9

Szkoły / instytucje edukacyjne: Mokyklos / švietimo institucijos:

PL 9

Szkoły / instytucje edukacyjne: Mokyklos / švietimo institucijos:

LT 8

NGO / NVO

Institucje realizujące projekty: Projektus įgyvendinančios institucijos:

PL

595

LT

346

Uczestnicy młodzi: Jaunimo dalyviai:

Opiekunowie: Vadovai:

PL

105

LT

98

Liczba kobiet: Moterų skaičius:

PL

435

LT

263

Liczba mężczyzn: Vyrių skaičius:

PL

265

LT

181

Litwa / Lietuva

LT

Z których
dofinansowano:
Finansavimą gavusių
parašų skaičius:

18 LT
30 PL

LT
Pateiktų
parašų
skaičius

37

135

PL

Polska / Lenkija

PL

Liczba

złożonych

wnioseków

98

48

W projektach
w Polsce i na Litwie
wzięły udział:

Pateiktų parašų
skaičius

POLSKO-LITEWSKI
FUNDUSZ WYMIANY
MŁODZIEŻY
W LICZBACH

700 PL